Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
7 СЕНТЯБРЬ 1971 й.
СЕШАНБА
№ 208 (1584).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Бугун

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари шаҳар партия комитетининг секретари К. П. Дудининг КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленуми қарорлари асосида капитал қурилиши аҳволини янада яхшилашда шаҳар партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги докладини муҳокама қилдилар.

Шунингдек, пленумда Сирдарё области колхоз ва совхозларига оталиқ ёрдамини кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский доклад қилди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди ва қурилиш-монтаж ташкилотларининг Тошкентда капитал қурилишини ривожлантириш ва янада яхшилаш, шунингдек, пойтахт меҳнаткашларининг Сирдарё области меҳнаткашларига 1971-1975 йилларда оталиқ ёрдами кўрсатиш юзасидан белгилаган тадбирлари маъқулланди.

ХАРИДОРБОП КИЙИМЛАР

Тошкент трикотаж фирмаси коллективи саккиз ойлик пландан ташқари 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Йил охиригача бу миқдор 60 минг сўмга етказилади.

Фирмада бир неча янги хил нусхадаги ёзги кийимлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Корхона рассомларидан Л. Ибраева ва Ю. Ширцовлар болаларнинг тоза жундан тайёрланадиган жемпери ҳамда хотин-қизларнинг устки кийимлари учун янги хил безаклар чизишди. Ана шу безаклар туширилган кийимлардан 100 дона тайёрланди.

ОКТЯБРГА МЕҲНАТ СОВҒАСИ

ҲАМЗА РАЙОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАРИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

КПСС XXIV съезди қарорларидан илҳомланган Тошкент меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақани ҳар томонлама кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Шаҳар саноатининг ўтган ойларда қилган ишларининг якуни тошкентликлар янги беш йиллик биринчи йили топшириқларини тезкорлик билан амалга ошираётганликларидан гувоҳлик беради.

1971 йил учун қабул қилинган мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда. Мамлакатимиздаги илғор завод ва фабрикаларнинг коллективлари эришилган муваффақиятларга суянган ҳолда Улуғ Октябрь шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар. Биринчи бўлиб москваликлар байрам олди вахтасида турдилар.

Ўзбекистон пойтахтидаги Ҳамза район партия ташкилотлари партия съезди қарорларини амалга ошира бориб, янги беш йиллик биринчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ташкилий ва сиёсий ишларни кучайтириб юбордилар ҳамда социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирдилар. 1971 йил саккиз ойлик топшириғи 104,5 процент бажарилгани ҳолда, планга қўшимча 13 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Райондаги 34 корхонанинг ҳаммаси август ойи планини муваффақиятли адо этди.

Район меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб ва Улуғ Октябрнинг 54 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, байрам олди вахтасида турдилар, ҳамда қуйидаги янги оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар: 1971 йилнинг ўн ойлик планини 23 октябрда бажариб, планга қўшимча ўн беш миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади, 1971 йил маҳсулот реализация қилиш плани 20 декабрда бажарилади ва планга қўшимча 20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш таъминланади. Бу, илгари қабул қилинган социалистик мажбуриятдагидан икки баравар ортиқдир.

Тошкент шаҳар партия комитети Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани кенг авж олдирган илғор корхоналарнинг ташаббуси катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга эканлигини эътиборга олиб, Ҳамза район меҳнаткашларининг ташаббусини маъқуллади. Район партия комитетларига, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига ишчи ва хизматчилар ўртасида тушунтириш ва ташкилий ишларни активлик билан олиб боришни, социалистик мусобақани ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш ва уни ривожлантириш, унинг кенг қулоч ёйишини таъминлаш, натижаларини кўрсатиш, илғор тажрибаларни кенг ёйиш, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили учун коллектив томонидан қабул қилинган мажбуриятни бажаришда ишчи-хизматчиларнинг шахсий ҳиссаларини оширишларига ёрдам бериш тавсия этилди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА УНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ, МАМЛАКАТНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ-СИЁСИЙ ЖАҲАТДАН РИВОЖЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН КПСС XXIV СЪЕЗДИ ОЛҒА СУРГАН ПРОГРАММАНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ АМАЛГА ОШИРИШНИНГ ЖУДА МУҲИМ ШАРТИДИР ДЕБ ТАЪКИДЛАЙДИ.

(КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисидаги қароридан).

Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги яқинлашиб келмоқда. Социалистик давлатимиз пайдо бўлган дастлабки йилларда юзага келган анъана бўйича ҳар бир коллектив, ҳар бир совет кишиси шонли инқилоб байрамини Ватанга катта меҳнат совғалари тайёрлаш билан кутиб олади.

Ҳамза район меҳнаткашлари саккизинчи беш йиллик планини муваффақият билан бажардилар. Саноат маҳсулоти ҳажми бўйича беш йиллик план район бўйича 1970 йил олтинчи ноябрда бажарилди, ўн саккиз корхона, шу жумладан, авиация заводи, «Тошкентвино» комбинати, саралаш-ювиш фабрикаси ва бошқалар беш йиллик планни бундан ҳам барвақтроқ бажардилар.

Ҳамзаликлар 1970 йилда юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари учун уч марта Ўзбекистон КП шаҳар комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдилар.

Ҳамза райони корхоналарининг саноат маҳсулоти реализацияси плани қарийб беш юз миллион сўмни ташкил қилади. Бу Тошкент шаҳар корхоналари маҳсулот реализация планининг 25 процентдан кўпроғини ташкил қилади.

Район, партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирдилар. Натижада, биринчи квартал якунлари бўйича яна шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи қўлга киритилди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган саккиз ойи ҳамзаликлар катта ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилаётганликларини кўрсатди. Саноат корхоналари томонидан маҳсулот реализация қилиш плани 104,5 процент бажарилди, пландан ташқари 13 миллион сўмликка яқин халқ хўжалиги моллари ишлаб чиқарилди.

Райондаги 34 корхона август ойи ишлаб чиқариш планини муваффақият билан уддалагани қувонарлидир. Бу ойда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархи анча арзонлаштирилди, асосий фондлардан ва оборот маблағлардан фойдаланиш яхшиланди, брак маҳсулот ишлаб чиқариш камайди. Саккиз ой мобайнида район корхоналарида 173 НОТ плани ишлаб чиқилди ва 151 НОТ плани ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу бир ярим миллион сўм иқтисодий фойда беради. Юз хилдач ортиқ янги маҳсулот ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Техникадан фойдаланишдан келадиган иқтисодий фойда қарийб бир миллион сўмни ташкил қилди.

Кўпгина саноат корхоналарида илғор технология кенг жорий қилиняпти, иш жойлари ва участкаларини комплекс механизациялаш планлари амалга ошириляпти. СССР Олий Советининг депутати фрезерчи Альбина Девятованинг меҳнат унумдорлигини ошириш, беш йиллик планини тўрт йилда бажариш бўйича бошлаган ажойиб ташаббуси тобора кенг қўллаб-қувватланяпти. Ҳозир бу аёлнинг райондаги издошлари уч минг кишидан ошиб кетди.

Коммунистик меҳнат ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Ўттиз цехга, 535 бригада ва участкага коммунистик меҳнат коллективи номи берилган, 20 минг ишлаб чиқариш илғори «Коммунистик меҳнат зарбдори» унвонини олган.

Бу йил транспорт корхоналари, қурилиш ва алоқа ташкилотлари коллективлари ҳам улкан ишларни амалга оширдилар. Районни ободонлаштириш, меҳнаткашларга маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати кўрсатиш бўйича талайгина ишлар қилинди.

Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари ишлаб чиқариш планлари ва мажбуриятларини бажариш билан бирга, Сирдарё ва Тошкент областларидаги колхоз ва совхозларга қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш, дала шийпонлари, чорвачилик фермалари қуриш, посёлкаларни ободонлаштириш бўйича оталиқ ёрдами кўрсатишни ҳам ўзларининг муқаддас бурчлари деб билдилар.

Район пахта йиғим-терими кампаниясига тайёрланиб, Пахтакор райони совхозларига пахта терадиган машиналарни ремонт қиладиган ремонтчилар бригадасини юборди. «Зангори кема»ларни бошқарадиган 200 механик-ҳайдовчи тайёрланди.

Ҳамза райони меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини КПСС XXIV съезди қарорларини аниқ тушунган ва уни бажариш учун кенг кураш олиб борган ҳолда кутиб оляптилар. Район меҳнаткашлари бу катта умумхалқ байрами шарафига қуйидаги қўшимча оширилган мажбуриятларни олдилар:

— Маҳсулот реализацияси бўйича ўн ойлик давлат планини муддатидан илгари, 23 октябрда бажариш, бунга қўшимча ўн беш миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш;

— беш йилликнинг биринчи йили топшириғини 1971 йил 20 декабргача бажариш;

— саноатда меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 2,8 процентга ошириш;

— йил охиригача пландан ташқари илгари мажбуриятда ёзилган 10 миллион сўмлик ўрнига 20 миллион сўмлик энг муҳим маҳсулотлар, шу жумладан, саккизта пахта териш машинаси, ўн икки минг тонна юқори сифатли ун, йигирма минг тонна аралаш ем, уч мингта газ плитаси, тўрт минг кубометр йиғма темир бетон, 300 тонна қоғоз ва картон ишлаб чиқарилади;

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш, иқтисод ва тежамкорлик режимини кучайтириш ҳақидаги» Хатига амал қилиб, 2,1 миллион киловатт-соат электр энергияси, 2 ярим миллион тонна шартли ёқилғи, 300 тонна қора ва рангли металл, 1350 тонна цемент, 150 кубометр ёғоч материаллар ва катта миқдорда хом ашёнинг бошқа турларини иқтисод қилиш;

— ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларни камайтириш, корхонанинг рентабеллигини ошириш, ишлаб чиқаришни ташкил қилишни яхшилаш ҳисобига товар маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини камайтириш ва бундан ҳар ойда пландан ташқари камида 1,8 миллион сўм фойда олиш;

— фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш орқали 130 та юксак унумли асбоб-ускунани, камида 1300 та рационализаторлик таклифини, 50 та НОТ планини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, бундан 3 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий самара кўриш;

— йигирма хил янги маҳсулот тайёрлашни ўзлаштириш;

— халқ хўжалиги юкларини ташиш бўйича йиллик планни 1971 йил 24 декабргача бажариш ва пландан ташқари 200 минг сўмлик даромад олиш, пландан ташқари 500 минг пассажир ташиш;

— қурилиш-монтаж пудрат ишларини 24 декабрда муддатидан илгари бажариш, пландан ташқари 2,5 миллион сўмлик иш бажариш ва 20 минг квадрат-метр турар-жой биносини фойдаланишга топшириш;

— аҳолига телефон хизмати кўрсатишни анча яхшилаш, асосий абонентларни шаҳар телефон станцияси бўйича пландан ташқари 300 минг номерга кўпайишини таъминлаш.

Ҳамзаликлар Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги байрами шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг ҳар бир пунктини шараф билан бажаришга қатъий азму-қарор қилганлар.

Район меҳнаткашлари Ўзбекистон пойтахтининг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни барча куч қувватларини, тажрибаларини КПСС XXIV съезди мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш бўйича қўйган вазифаларни бажариш учун сарфлашга чақиради.

(Мурожаат 1971 йил 6 сентябрда Тошкент шаҳар Ҳамза район партия-хўжалик активи йиғилишида қабул қилинган).

Диққат, янгилик!

ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ

Ўзбекистоннинг қўриқ ерларида янги-янги хўжаликлар ташкил қилинмоқда. Бу хўжаликларни йўлга қўйиш, уларда кенг миқёсда қурилиш ишларини олиб бориш, ишчиларга қулай шароитлар яратиб бериш мақсадида катта ишларни олиб бориш керак.

Ана шу мақсадда Тошкент «Средазгипроцелинстрой» лойиҳа институти ташкил қилинди. Янги институт коллективи Ўзбекистон жанубидаги қўриқ ерларда барпо бўлаётган янги совхозлар учун лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашга киришди.

Институтда асосан хўжаликларнинг фирмалари, дала шийпонлари, қурилиш материаллари базалари, заводлар, посёлкалар лойиҳаси тайёрланади.

Мана бу суратда сиз Тошкент тўқимачилик комбинати 3-йигирув фабрикасининг илғор ишчиларидан бири Омоной Рўзимбоевани кўриб турибсиз. Улуғ Октябрь байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган Омоной смена топшириқларини мунтазам 120-130 процентга етказиб адо этмоқда.

Ж. Раззоқов фотоси.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ КЎРГАЗМАСИ

Республика савдо палатасига қардош Чехословакия республикасидан ажойиб хушхабар келди.

Қардош дўстларимиз Тошкентда, Республика халқ хўжалиги кўргазмаси биносида «Органик бўёқлар ва тўқимачилик моддалари» кўргазмасини ташкил қилишади. Бундай маҳсулотлар Чехословакиядаги «Фемапол—Прага» фирмасида ишлаб чиқарилади.

Илғор тажрибага кенг йўл

ИБРАТЛИ ИШЛАР

Ҳамза район партия комитети қошида ташкил этилган идеология ишидаги илғор тажрибаларни оммалаштирувчи методика Советининг фаолияти диққатга сазовор бўлмоқда. Райондаги энг яхши пропагандистлар, олий ва ўрта ўқув юртларининг тажрибали ўқитувчилари, таниқли олимлардан йигирмадан ортиқ кишини ўз атрофига уюштирган методика Совети кейинги вақтларда бир қатор ибратли ишларни амалга оширди. Метсовет аъзоларининг бевосита иштирокида корхоналар ҳузуридаги партия маорифи кабинетларининг перспектив планлари тайёрланди. Тарғиботчиларнинг тепловоз вагон деполарида, медицина институти, авиация заводи илғор тарғиботчилар тажрибаларини ўрганишга бағишланган семинарлари уюштирилди. Шунингдек, пропагандистларнинг КПСС XXIV съезди материаллари, Ф. Энгельс туғилганига 150 йил тўлиши муносабати билан бўлган назарий конференцияларини юксак савияда ўтказишда ҳам методика Совети аъзоларининг муносиб ҳиссаси бор. Шу кунларда улар партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилини намунали ташкил этиш устида иш олиб бормоқда.

Ўтмишда ва ҳозир

ҚУРИЛИШ САНОАТИ ТАРАҚҚИЁТИ

«Мирза Юсуп, Айрилиш ва Бешёғочдаги хумдонларнинг учаласи ҳам битиб иш бошлади. Ҳозирча ғишт қуйиш мавсумида 1 миллион 800 минг дона ғишт чиқариладир. Аммо, янги план билан ёзин-қишин ишлатишга чоралар кўрилмоқда. Хумдонлар олдида ғишт қуймоқ учун шийпонлар қилинди».

(«Туркистон» газетаси, 1924 йил, 17 октябрь).

Тошкентда қурилишнинг асосий материалларидан бири бўлган ғишт ишлаб чиқариш қаноатланарли даражада йўлга қўйилган. Шаҳардаги 1,3 5-ғишт заводлари бошқармаларига қарашли корхоналар замонавий техника воситалари ва юқори қувватда ишлайдиган печлар билан таъминланган. Пойтахтимизда жуда кўп уй-жой биноларининг бунёд қилиниши ана шу корхоналарнинг ишига боғлиқ. Шаҳардаги ғишт заводлари шу йилнинг ўзида 165 миллион дона ғишт ишлаб чиқариши керак. Дастлабки маълумотларга қараганда, бу вазифа кўнгилдагидай адо этилмоқда. Саккиз ойлик план топшириқлари ўз вақтида ошириб бажарилди.

Бундан ташқари, республикамизнинг жуда кўп шаҳар ва қишлоқларида йирик ғишт заводлари ишлаб турибди. Улар шу йилнинг ўзида барча қурилишлар учун бир миллиард 340 миллион дона ғишт тайёрлаб бериши керак.

ТОНГГИ газеталарда

◆ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Болгария Халқ Республикасининг буюк партия ва давлат раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Тодор Живковни 60 ёшга тўлганлиги муносабати билан самимий табрикладилар.

◆ Ўзбекистон пойтахти Камбоджа Бирлашган миллий фронтининг делегациясини зўр хушнудлик билан кутиб олди. Делегацияга Камбоджа Бирлашган миллий фронти Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси генерал Дуонг Сам Ол бошчилик қилмоқда.

Кеча Камбоджадан келган меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов қабул қилди.

БОЛАЛАР САЙЛИ

Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида янги ўқув йили муносабати билан «Салом, мактаб!» болалар сайли ўтказилди. Уни Собир Раҳимов район маориф бўлими ташкил этди.

Район мактабларининг ўқувчилари боғдаги Ленин портретлари ва ҳайкали олдига гулчамбарлар қўйдилар. Улуғ доҳийга, бахтли болаликка бағишлаб ёзилган шеърлар янгради.

Сайлда Андижон шаҳар қўғирчоқ театри томошалар кўрсатди.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЁШЛАР ҚЎЛИ БИЛАН

БЕЛГРАД. Югославиянинг Баня-Лука шаҳрида ва Сава дарёси бўйида қурилаётган бинолар битказилди. Мамлакатнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келган йигит ва қизлар жуда яхши меҳнат қилишди. Баня-Лука шаҳрининг ўзидагина ёшлар қурилиш бригадалари ёз ичида 2,2 миллион динорлик иш бажарди. Бу шаҳарда янги уйлар, обод кўчалар, парклар, боғлар қурилди.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

⊙ **РАВАЛПИНДИ.** Покистон президенти генерал Яҳёхон Шарқий Покистондаги сиёсий ғалаёнларнинг қатнашчиларига амнистия эълон қилди.

⊙ НЬЮ-ЙОРК. Покистонда амнистия эълон қилинганлиги хусусида АП агентлиги берган хабарда айтиладики, бу амнистия Халқ иттифоқи партиясидан тайинланган ва депутатлик мандатларидан маҳрум этилган ёки судга берилган депутатларга жорий қилинмайди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. В. И. Ленин номидаги «Шкода-Пльзень» машинасозлик комбинати йигирма йилдан бери Совет Иттифоқига машинасозлик ускуналарини етказиб беради. Комбинат ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг катта қисми совет ва чех мутахассисларининг яқин ҳамкорлигида яратилган.

СУРАТДА: комбинат цехида. Ҳозир бу ерда Совет Иттифоқининг металлургия саноати учун ускуналар тайёрланмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

НОДИР СУРАТЛАР

Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейи фонди йил сайин бойиб боряпти. Бу ерга Ватанимизнинг турли шаҳарларидан хилма-хил фотолар, ҳужжатлар ва буюмлар келиб турибди.

Москва шаҳридан олинган фотосуратлар альбоми ўзининг нодирлиги, тарихийлиги билан диққатга сазовордир. Альбомнинг тарихи бундай:

1912 йилда Москвадаги хотин-қизлар олий курсининг ўқувчилари Ўрта Осиё шаҳарлари бўйлаб саёҳатга чиқишади. Улар Тошкентда бўлганларида шаҳарнинг ўша даврдаги ҳаётини акс эттирувчи манзараларни объективга туширишади. Мана, орадан 60 йилдан ортиқ вақт ўтди. Лекин, бу суратларнинг қиммати ошиб боряпти. Альбомни москвалик В. М. Криштофорович Тошкентга совға сифатида юборган. Ундаги расмлар пойтахтимизнинг ўтмишдаги ҳаёти, кўчаларнинг кўриниши, бозорларнинг тасвири, кишиларнинг юриш-туришларини акс эттиради.

ЯНГИ ЧОЙХОНА

«Полёт» кафеси коллективи хўрандаларга намунали хизмат кўрсатгани учун шу йили Тошкент шаҳар ижроия комитетининг умумий овқатланиш бошқармаси ва касаба союзлари ташкилотининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланган эди. Яқинда кафе қошида бунёд этилган бир юз йигирма ўринли янги чойхона фойдаланишга топширилди.

Чойхонанинг ишга туширилганлигидан, айниқса авиация заводи ишчи ва хизматчилари миннатдордирлар. Чунки, бу чойхона уларга намунали хизмат кўрсатяпти.

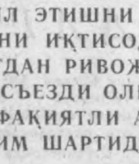

КЕЧА

КЕСКИН КУРАШДА

Совет Иттифоқининг бир неча шаҳарларида олий лига командалари футбол бўйича мамлакат биринчилигининг навбатдаги тур учрашувларини ўтказишди. Арманистон пойтахтида чемпионат пешқадамларидан бири — «Арарат» Тошкентнинг «Пахтакор» командасини қабул қилди. Қизиқарли ва кескин кураш вазиятида ўтган, тўпларга бой бўлган бу учрашув 3:2 ҳисоби билан арман футболчилари фойдасига тугади. Бу ғалабадан сўнг «Арарат» турнир жадвалида бир поғона юқорига кўтарилиб, Киев динамочиларидан сўнг иккинчи ўринга чиқди. Тўпларни 8 ва 56-минутларда Маркаров, 31-минутда Иштоян — «Арарат» командасидан ва пахтакорчилар Абдураимов, 44-минутда, Исоқов 50-минутда киритдилар.

Чемпионат пешқадами — Киевнинг «Динамо» командаси навбатдаги йирик ғалабани қўлга киритди. Бу сафар украин футболчилари минсклик клубдошларини 0:3 ҳисоби билан мағлубиятга учратдилар.

Мукофотли ўринлардан бирига даъвогарлик қилаётган Москва динамочилари Ростов шаҳрида маҳаллий армиячиларга 0:1 ҳисоби билан ютқазиб қўйдилар.

Москвада ҳамшаҳарлари «Торпедо» футболчилари билан баҳслашган мамлакат чемпиони — ЦСКА командаси икки марта ҳисобда олдинда бўлса ҳам (2:0, 3:2) ғалаба қозона олмади. Ўйин 3:3 ҳисоби билан тугади.

Шу турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Заря» — «Шахтёр» — 0:0, «Нефтчи» — «Қайрат» — 1:0, «Зенит» — «Динамо» (Тбилиси) — 1:2, «Карпати» — «Спартак» (Москва) — 1:1.

ИСТИҚБОЛГА БИР НАЗАР

Районимиз ўз қиёфаси ва саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш жиҳатидан шаҳарда олдинги районлардан бири. Унда ўттиз битта саноат корхонаси бор. Бир юз саксон уч минг аҳолиси бўлган районимиз икки минг етти юз гектар территориясига эга. Унда трактор, кабель, экскаватор, «Союзхлопкомаш», лак-бўёқ заводлари ва бошқа йирик саноат корхоналар бор.

Шу билан бир қаторда районимиз йирик илмий-текшириш марказларидан ҳисобланади. Илмий ходимлардан бир группаси кибернетика, энергетика, автоматика, химия, шарқшунослик ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг бошқа қатор илмий-текшириш институтларида фидокорона меҳнат қиляптилар.

Район Совети ижроия комитети ўтган беш йилликда партия ташкилотининг кундалик раҳбарлиги ва ғамхўрлиги натижасида барча хўжаликларнинг фаолиятини янада яхшилаш борасида бир мунча дуруст ишлар қилди ва янги тўққизинчи беш йиллик учун перспектив планлар тузиб чиқди.

Янги беш йилликда районимиз хўжаликларининг истиқболи қандай бўлади! Бу ҳақда гапиришдан олдин ўтган беш йиллик мобайнида қўлга киритилган ютуқлар, амалга оширилган қатор тадбирий чоралар тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман.

Шу ўтган беш йил ичида районимиз қиёфаси ўзгариб кетди. Аҳоли яшайдиган пунктларга Ц-1, Ц-2, 2-Шимолий-Шарқ-1 ва 2-Черданцев турар-жой массивлари қўшилди, трактор заводи посёлкаси кенгайди. Луначарский шоссесининг жанубий томонидаги қурилишлар ниҳоясига етди. шимол томонида эса қурилиш ишлари давом этмоқда.

Ўтган даврда районни ободонлаштириш бўйича ҳам катта ишлар олиб борилди. Салор кўприги ва Пушкин майдони реконструкция қилинди. Шарқ томонидаги турар-жой массивларига 41, 69, 17-автобуслар қатнай бошлади. Высоковольт массивининг охиригача 13, 22-трамвайлар борадиган бўлди.

Келажакда бу йўллардан троллейбуслар қатнаш мўлжалланяпти.

Ўтган беш йиллик мобайнида районни ободонлаштириш учун ўч миллион сўмга яқин маблағ сарфланди. Етти минг квадрат метрдан ортиқ йўллар ва йўлкалар асфальтланди. Элликдан ортиқ телефон-автомат ўрнатилди. Жуда кўп миқдорда манзарали дарахт, буталар ва турли-туман гул кўчатлари ўтқазилди.

Саноат корхоналарининг маҳсулот ишлаб чиқариш миқдори 53 процентга ўсди. Аҳолига маданий-маиший ва коммунал хизмати кўрсатиш яхшиланди. Ҳафтада беш кун ишлаб, икки кун дам олиш учун барча шарт-шароитлар, қулайликлар яратиб берилди.

Соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи соҳасида ҳам дуруст натижаларга эришилди. Ҳозирги пайтда тўрт юз олтмиш олти врач, бир минг эллик тўрт малакали медицина ходими меҳнаткашларнинг соғлиғи учун курашмоқда. Ўттиз бир минг ўқувчини ўз қучоғига олган умумий таълим мактаблари, етти минг етти юз ўч тўрт ўринли мактабгача тарбия муассасалари бекамикўст ишламоқда. Шу давр ичида райпишчеторгнинг савдо тармоқлари йигирма еттига, яъни бир юз ўн икки ўринга кўпайди.

Умумий овқатланиш тармоқларида ҳам юксалиш бўлди. Ошхоналар трести ўз иш фаолиятини халқ талаблари даражасига кўтарди. Беш йил ичида ошхоналар ва кафелар қирқ бештага етказилди. Уларда бир йўла уч минг олти юз олтмиш икки хўранда овқатланиши мумкин.

Маданий-оқартув ўчоқлари узлуксиз кенгайиб бормоқда. Шу кунларда учта кинотеатр, иккита маданият уйи, иккита боғ, олтита касаба союз ташкилотларининг клублари ва ўн битта оммавий кутубхоналар халқ хизматида.

Ўтган даврда нимаики қилган, амалга оширган бўлсак, унинг ҳаммаси кенг жамоатчиликка, район ҳамда шаҳар Советларининг депутатларига таянган ҳолда уларнинг кўмаги билан бажардик. Жамоатчилик, депутатлар бизнинг катта таянчимиз. Шунингдек, қўлга киритаётган ютуқларда саноат корхоналари, ташкилотлар, ўрта ва олий ўқув юртларининг коллективлари, маҳалла ва уй комитетларининг муносиб улуши бўлмоқда.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилларга мўжалланган тўққизинчи беш йиллик плани районимиз меҳнаткашлари олдига ҳам жуда катта вазифа қўйди. Бу давр мобайнида асосий вазифа район хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш, саноат маҳсулоти етиштиришни купайтириш, сифатини яхшилаш, халқнинг моддий-маънавий бойлигини кескин юксалтиришдан иборат..

Планлаштириш системасини такомиллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ошиши, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш, илғор техника ва технологияни жорий қилиш ҳисобига 1975 йилда саноат маҳсулотини реализация қилиш миқдори бекиёс ўсди. 1975 йилнинг охирига бориб, асосий турдаги буюмлар: трактор ишлаб чиқариш 49 процентга, экскаватор ишлаб чиқариш 57, кабель ишлаб чиқариш 22 ва лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқариш 62, холодильник ишлаб чиқариш 52,5, металлоконструкция ишлаб чиқариш 2 марта, грампластинкалар ишлаб чиқариш 32,9, трикотаж буюмлари ишлаб чиқариш 12 процентга кўпаяди.

Трактор, «Ташкенткабель», экскаватор, лак-бўёқ заводлари, «Союзхлопкомаш» бирлашмасида янги цехлар қурилади, эскиларини қайта тиклаш учун катта ҳажмда маблағ сарфлаш мўлжалланяпти.

Беш йилликда II-Шимолий-Шарқ турар-жой массиви, трактор заводи, Луначарский шоссесининг шимолий томонидаги посёлка ва «Марказ-1 «А» микрорайонидаги объектлар қурилиши битказилиб, фойдаланишга топширилади. Ҳаммаси бўлиб беш йилликда уч юз ўттиз минг квадрат метр ҳажмда турар-жой бинолари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг институтлари учун бир қатор объектлар қурилиши ниҳоясига етказилади.

Ҳозир тўққиз юз ўринли «Ўзбекистон» меҳмонхонаси қуриляпти. Пушкин кўчасида қурилаётган «Узгипротяжпром» институтининг ишлаб чиқариш корпуси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институти, кибернетика институтининг электрон-тозалагич машиналари корпуслари, республика электрлаштириш ва энергетика министрлигининг иккита тўққиз қаватли ва Луначарский шоссесининг шимол томонидаги битта тўққиз қаватли турар-жой бинолари қурилиши битай деб қолди.

1972 йилдан эса алоқа бўлими, парҳез таомлар ошхонаси, мебель магазини бўлган минора типидаги қирқ хонали турар-жой биносининг қурилиши бошланади. Черданцев кўчаси бўйлаб «Қизил Шарқ» кўчасидан трактор заводигача трамвай изи ётқизилади. Шастри майдонидан «Ташкенткабель» заводигача троллейбус қатнайди.

Ново-Московский кўчасини Пушкин кўчасига тўғрилаб ўтказиш масаласи ҳал этиляпти.

Высоковольт турар-жой массивида боғ барпо этиш, Дарҳон ва Оққўрғон каналларини яхшилаш, II-Шимолий-Шарқ массиви ва Циалковский кўчаларини электрлаштиришни тугаллаш, ўттиз олти кўчага сув ажратадиган колонка ўрнатиш, ўн тўққиз кўчага автомат-телефонлар ўрнатишни планлаштирганмиз. Бир юз қирқ битта кўча ва йўлкалар асфальтланади. Кўкаламзорлаштирилган майдон уч юз тўрт гектарга етказилади. Суғориш тармоқлари эса йигирма километрга боради.

Маданий-оқартув, маориф, соғлиқни сақлаш, савдо ва умумий овқатланиш тармоқлари сони ҳам бу беш йилликда кескин ўсади. Мактаблардаги ўринлар етти мингга, боғча ва яслиларда эса 4,3 мингтага ортади.

Янги беш йилликнинг дастлабки йили ўтган ойлари совет халқи сингари районимиз меҳнаткашлари учун ҳам муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлди. Биринчи ярим йилликда район бюджети ва шаҳар лимити ҳисобига қирқ икки минг квадрат метр ҳажмга эга бўлган ўн тўртта турар-жой, иккита беш юз ўринли болалар боғчаси, 1104 ўринли мактаб қурилди, 59,5 минг квадрат метр кўча ва йўлкалар асфальтланди.

Ўтган ярим йилликда районимиз саноат корхоналари план топшириқларини 102,7 процентга етказиб бажарди. Пландан ташқари 5545 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Районимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг дастлабки ойлариданоқ вазифани чуқур тушуниб, зиммага оширилган мажбуриятлар олган эдилар. Ҳозир уни шараф билан адо этиш борасида астойдил меҳнат қилаётирлар. План топшириқларини ортиғи билан бажариб келаётган районимиз меҳнат аҳли бундан кейин ҳам беш йиллик илғорларининг олдинги сафларида бўладилар.

А. МИРАҲМЕДОВ,
меҳнаткашлар депутатлари Куйбишев район Совети ижроия комитетининг раиси.

Беш йиллик вахтасида

ЭЗГУ МАҚСАД ЙЎЛИДА

«...ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МАШИНАЛАРИНИНГ ҚУВВАТИ ВА УНУМДОРЛИГИ ОШИРИЛСИН... ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИДАГИ ИШЛАРНИ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ УЧУН ЗАРУР БУЛГАН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МАШИНАЛАРИ ВА УСКУНАЛАРНИ ЯРАТИШ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЖАДАЛЛАШТИРИЛСИН»

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан)

Янги беш йиллик режаларини чизиб берган Коммунистик партиямизнинг XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш шу кунларда ҳар бир совет кишисининг муқаддас бурчи, эзгу нияти бўлиб қолди. Пойтахтимиздаги йирик қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналаридан бири «Ўзбексельмаш» заводида ҳам шу кунларда меҳнат кўтаринкилиги ҳукм суряпти. Завод ишлаб чиқараётган машиналар қишлоқ меҳнаткашлари н и н г ҳақиқий мададкори, уларнинг содиқ ёрдамчиси бўлиб қолмоқда.

Шуни чуқур англаган коллектив аъзолари 1971 йил ва беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашиб, социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқдалар Бу ерда шахсий беш йиллик планни муддатидан илгари адо этишга бел боғлаган ишчилар кўпчиликни ташкил этади. Шулардан бири Р. Баширов бошлиқ бригада аъзоларидир. Улар заводда биринчи бўлиб беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин — тўрт йилда бажариш учун бошланган социалистик мусобақанинг ташаббускори бўлдилар. Бригадирнинг ўзи ва токарь Евгений Зимлянойлар беш йиллик шахсий план-топшириқлар и н и уч йилу тўққиз ойда бажариш мажбуриятини олишди.

Яхши гапнинг, қимматли ташаббуснинг қаноти бўлар экан. Комсомол-ёшлар бригадасининг бу ватанпарварлик ташаббуси тезда бутун корхонага ёйилди. Ҳозирги кунда заводда меҳнат қилаётган ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим беш йиллиқ план топшириқларини тўрт йилда бажаришга ҳаракат қилмоқда. Мусобақа ташаббускори, ёш коммунист Раҳим Баширов меҳнатда эришган катта муваффақиятлари эвазига ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқаришнинг ёш илғори» нишони билан мукофотланди.

Ҳар бир машина, агрегат учун керакли деталларни асосан ёш ишчилар тайёрлайди. Улар оғир, масъулиятли участкаларда ишлаб кўпчилик муҳаббатини қозонмоқдалар.

— Жонажон партиямизнинг XXIV съезди биз саноатчилар олдига кўплаб қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш вазифасини қўйди, — дейди 9-цех бошлиғи Исматулла Латипов. — Партиямизнинг ана шу топшириғи заводимизда ишлаётган ҳар бир киши учун меҳнат программаси бўлиб қолди.

Съезд қарорларидан руҳланган коллективимиз аъзолари шу кунларда яхши меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар. Биз етти ойлик план топшириқларини муддатидан бир ҳафта олдин адо этиб, пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардик. Умумзавод планининг ошириб бажарилишида Аҳмаджон Орипов, Ҳотам Ражабов, Замира Байматова, Зумрад Ахрорхўжаева каби коммунистик меҳнат зарбдорларининг муносиб ҳиссалари бор. Цехимиз коллективи беш йиллик план топшириқларини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган. Аминманки, бу мажбурият албатта бажарилади. Бу марранн эгаллаш учун ишчиларимизнинг малакасини тинмай ошириб бориш керак. Чунки, цехимиздаги ишчиларнинг етмиш процентини ёшлар ташкил қилади. Завод маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол комитети ёшларнинг меҳнат қилишлари, ўқишлари, дам олишлари учун доимо ғамхўрлик қиляпти.

Цехимиздаги ёшлардан бири Мукаррам Мавлонхўжаевдир. У ўнинчи синфни битириб заводимизга ишга келган эди. Илғор ишчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда политехника институтида таҳсил кўряпти. Мукаррамга ўхшаган ёшлар корхонамизда кўплаб топилади. У. Хаётов, Н. Агеев, Қ. Маҳкамов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Дарҳақиқат, бу ерда ўз касбининг ҳақиқий усталари бўлган ишчилар кўпчиликни ташкил этади. Уларнинг ҳиммати, ғайрат-шижоати туфайли завод шуҳратига шуҳрат қўшиляпти, «Ўроқ ва Болға» иттифоқи мустаҳкамланяпти.

Завод меҳнат аҳли Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозини оталиққа олган. Бу ҳақда корхона касаба союзлари маҳаллий комитетининг раиси Жамол Муҳитдинов шундай дейди:

— Заводимиз уч йилдан бери Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозига оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. 1970 йили колхозда устахона қуришга 30 мингта ғишт, ремонт ишлари учун станок билан ёрдам бердик. Колхоз устахонасининг лойиҳаси ҳам заводимиз инженер-техник ходимлари томонидан тузилди.

Биз яқинда дўстларимиз ҳузурида бўлиб, беш йилликда кўрсатиладиган ёрдам ҳақида келишиб олдик. Бу йил эса колхоздаги қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишга яқиндан ёрдам бердик, Устахона қурилишига керак бўлган ҳамма металл конструкцияларини етказиб берамиз. Яқин орада яна иккита станок юборамиз. Пахта йиғим-терими даврида барча пахта териш машиналарининг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш мақсадида уларни зарур миқдорда эҳтиёт қисмлар билан таъминлаймиз.

Заводда тайёрланаётган қишлоқ хўжалик машиналари фақат мамлакатимизда г и н а эмас, балки жаҳоннинг кўпгина жойларида ҳам машҳур. Ўтган ойларда Сурия Араб Республикасига олтита чигит экадиган машина жўнатилди. Бу сеялкаларга ёввойи ўтларни қуритадиган дори сепиш мосламаси ҳам ўрнатилган. Шунингдек, Чехословакия, Болгария, Югославия, Бирлашган Араб Республикаси, Ироқ, Эрон каби мамлакат деҳқонларига ўзбек машинасозлари жўнатаётган сеялка, кўрак чувиш машиналари жуда маъқул бўляпти.

Машинасозлар беш йиллик вахтасида туриб ишлаб, суръат ва ғайратни оширмоқдалар .Улар фидокорона меҳнатлари билан партия XXIV съезди чизиб берган улкан истиқбол режаларининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш ишқи билан ёнганлар.

Ҳ. ТЎРАЕВ.

✦ СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИГА — АМАЛИЙ ЖАВОБ.
✦ ҚИШЛОҚҚА — КУПЛАБ МАШИНА ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР.
✦ ТАШАББУС ИЗДОШЛАРИ.
✦ ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КУЧАЙТИРИЛАДИ.

КИТОБХОНЛАРНИНГ КЕНГ ДОИРАЛАРИ УЧУН

«Ўзбекистон» нашриёти босиб чиқарган китобларнинг навбатдаги туркуми китобхонларнинг кенг доиралари учун мўлжалланган. Рус ва ўзбек тилларида нашр этилган ўн етти брошюра КПСС XXIV съездига бағишланган кутубхоначадан жой олди. Бу брошюрани олимлар, экономистлар, партия ва совет ходимлари ёзган. С. К. Зиёдуллаевнинг «Ўзбекистон ССР тўққизинчи беш йилликда», И. Раҳматовнинг «КПСС XXIV съезди фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан жадаллаштириш тўғрисида», К. Лапкиннинг «КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш» сарлавҳали брошюралари, шунингдек халқлар дўстлиги, ҳозирги босқичда идеология иши вазифалари тўғрисида, ишлаб чиқариш экономикаси, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ўстириш, совет жамиятининг социал-сиёсий тараққиёти тўғрисида ва бошқа актуал темаларда ёзилган китоблар магазинларга юборилди.

Икки тилда нашр этилган еттита фотоплакат ҳам КПСС XXIV съездининг қарорларини пропаганда қилишга бағишланган. Бу фотоплакатлар съезд Директиваларига мувофиқ, республика экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш истиқболларини очиқ кўрсатиб беради. Фотоплакатларнинг бош қисмида тўққизинчи беш йилликдаги энг муҳим янги қурилишларнинг харитаси берилган.

(ЎзТАГ).

ТОПШИРИҚ БАЖАРИЛДИ

Қурпсой гидроэлектр станцияси қурилиши партия XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган. Бу қурилишга Бутуниттифоқ «Гидропроект» илмий-текшириш ва лойиҳатадқиқот институти Ўрта Осиё бўлимининг архитекторлари муносиб ҳисса қўшадилар. Институт мутахассислари ана шу ГЭС учун 1971 йилга белгиланган топшириқни

Бугун

шараф билан адо этдилар. Гидроузель қурилиши бўйича техник-иқтисодий асослар ишлаб чиқилди.

Институт мутахассислари ўз бурчларини вақтида адо этиш билан муҳим иншоот қурилишини беш йилликнинг учинчи йилида бошлаб юбориш имкониятини яратмоқдалар.

Шу кунларда институтнинг перспектив лойиҳалаш бўлими ходимлари Чотқол дарёсидан комплекс фойдаланиш схемасини тузиб бўлишмоқда. Чунки, дарё соҳилида гидротехника иншооти қурилиши белгиланган бўлиб, бу лойиҳачиларни янги ижодий изланишга ундаяпти.

Ишлаб чиқариш зарбдори Абзал Шонсоқов Тошкент шина ремонти заводида кўпдан бери баракали меҳнат қилади.

Пресслаш цехининг бу илғор прессчиси ўзининг беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: А. Шонсоқов.

М. Нуриддинов фотолари.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг чеварлар коллективи ўртасида беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш ҳаракатига қўшилганлар сафи ой сайин ўсиб бораяпти.

СУРАТДА: ўз шахсий беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилган пешқадам чевар тикувчи Ольга Мингулова.

ДЕКАДАГА БАҒИШЛАБ

Ўзбек билан қозоқ азалий қон-қариндош. Навоий ғазаллари қозоқнинг, Абай ўланлари ўзбекнинг қалбини мафтун этган.

Яқинда қозоқ билан ўзбек бузилмас дўстлигининг яна бир намойиши бўлади. Бу — ўзбек тупроғида бўладиган қозоқ адабиёти ва санъати декадасидир.

Ўзбекистонда декадага пухта тайёргарлик кўриляпти. Ғафур Ғулом номли бадиий адабиёт нашриёти декадага атаб қозоқ адибларининг ўн битта янги асарини нашр этди. Улар орасида С. Муқоновнинг «Чўлоқ полвон», Ғ. Мусреповнинг «Қирон қуши қўшиғи», А. Шариповнинг «Партизан қизи» каби асарлари бор.

Шунингдек, пойтахт китоб магазинларида қозоқ адибларининг ҳикоялари жамланган «Олатов чироқлари» тўплами ҳам сотиляпти.

Табобат илмий асосда ташкил этилади

Тошкентдаги 2-шаҳар касалхонаси энг яхши даволаш муассасаларидан бири, деб ҳисобланади. Бунга даволаш ишларининг илмий асосда ташкил этилганлиги кўп жиҳатдан ёрдам берди. Планга мувофиқ ишнинг рационал режими жорий этилди. Диспетчерлик хизмати техникадан яхши фойдаланишга, врачларни эса уларга тегишли бўлмаган бир қанча ишлардан холи қилишга кўмаклашди. Диспетчерлик хизмати лабораторияларда шошилинч равишда ўтказиладиган текширишлар билан, касаллар тўғрисидаги ҳужжатларни расмийлаштириш билан шуғулланади. Касаллик тарихи магнитафон лентасига ёзилади. Шунинг натижасида касалларни рентгендан ўтказиш, лабораторияда текширишлар ўтказишда врачларнинг шахсан иштирок қилиши учун имконият туғилди. Бу эса даволашни анча яхшилайди.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш (НОТ) медицина ҳамширалари ва санитарлари ишида ҳам жорий этилган. Сигнал бериб туриш, дори-дармонларни, кислородни олишнинг марказлаштирилган системаси, ошхонадан озиқ-овқатни келтириш, кийим-кечакларни кирхоналарга ташиш каби кўп меҳнат талаб қилинадиган ишларда ҳам механизация жорий этилди.

Касалхонанинг меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларида беморларга қулайлик туғдириш, санитария эстетикасига ҳам катта эътибор берилган. Касалхонада гидроаэроионизаторлар ёрдамида яхши микроиқлим вужудга келтирилди. Қуёшдан муҳофаза қилиш учун ўрнатилган махсус пардалар даволаш ва манипуляция кабинетларида ҳавони салқин қилади. Бинонинг ичи ҳам ёқимли ранглар билан бўялган.

Республикамиздаги бошқа даволаш муассасалари шаҳардаги 2-касалхона медикларининг меҳнатни илмий асосда ташкил этишдан иборат ихчам методлари билан танишиб чиқмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Тоғ яйловларининг янги ҳосили

Ўрта Осиё гидрометеорология регионал илмий-тадқиқот институтининг биринчи агрометеорологик экспедицияси Қирғизистоннинг майин юнг ва гўштбоп қўйчилигининг муҳим райони — баланд тоғлиқдаги Сусамир водийсидан Тошкентга қайтиб келди. Экспедиция раҳбари Т. Е. Сумочкина ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Бизнинг олдимизга водийда ўт ўсиш шароитларини ўрганиш ва ўт ҳосилдорлиги прогнозини тузишдан иборат вазифа қўйилган эди. Институтда ишлаб чиқилган шундай прогноз методлари Қизилқум ва Қорақум чўлларининг яйловларида жорий этилган. Озуқа ўтидан кутилаётган ҳосил ердаги усуллар билан, шунингдек самолётдан аниқланади. Аммо тоғлиқ яйловларнинг чўлдаги яйловларга қараганда баъзи бир хусусиятлари бор. Шунинг учун ҳам муайян тадқиқий ишлар олиб бориш талаб этилади. Шу ёз тўпланган материал яйловларнинг маҳсулдорлиги нуқтаи назаридан территориянинг қулай-ноқулайлигини баҳолашга имкон беради.

Газетхонлар хатларини шарҳлаймиз

ҚАТТИҚ ХАЙФСАН ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

Ҳурматли редакция, мен яқинда аэропортдан «ТНГ 89-80» номерли такси машинасига ўтириб, Эскижўвага келдим. Машинага мендан бошқа яна уч киши чиқди. Ҳамроҳларим йўлда тушиб, шоферга уч сўм берган, эди, шофер уларга бир сўм қайтарди. Йўловчилар қолган қайтимни ҳам талаб қилганларида шофер индамай машинага газ босди. Эскижўвага етиб келганимизда счётчик бир сўм 17 тийин ёзган эди. Пулни тўлаб машинадан тушдим-у, шофердан роса ҳақорат эшитдим. Наҳот, мен гуноҳкор бўлсам?

Х. ХАТАМОВ.

* * *

Редакция, ушбу хат мазмуни билан 1-автокомбинат раҳбарларини таништирди. Директор ўртоқ Н. Аҳмаджоновнинг айтишича, хатдаги фактлар тўла тасдиқланган. Пассажирлар ҳақига хиёнат қилгани учун шофер А. Аҳмедовга қаттиқ хайфсан эълон қилинди.

✻Газетхон миннатдорчилиги

ЧОРА КЎРИЛДИ

Газетага келган хатлардан бирида 11-«Высотстрой» трестига қарашли ишчилар ётоқхонасидаги тартибсизликлар баён этилган эди. Бу хат газетанинг 24 август сонида «Ётоқхонадан хат» сарлавҳаси остида босилган эди.

Ўша хат автори М. Сатторовнинг редакциямизга йўллаган иккинчи мактубида бундай дейилади:

Газетада босилган хатдан сўнг турар-жойдан фойдаланиш конторасидан келишиб текширишди. Уй ремонт қилина бошланди. Бизни бошқа хонага кўчиришди. Ҳамма нарса талабга жавоб берарли бўлди. Ўриндиқ ва каравотлар тузатилди, комендант ва шу ишга мутасадди кишилар тартибга чақирилди.

● ҚАБУЛ ИМТИҲОНИДАН КЕЙИНГИ ЎЙЛАР

ЎҚИТУВЧИ—ИЛМ БОҒБОНИ

КПСС XXIV съезди мактаблар ва олий ўқув юртлари олдига жуда катта вазифалар қўйди. Шу сабабли ўрта мактаб ва олий ўқув юртларининг педагогик коллективлари бу улуғвор вазифаларни тўлиқ ҳал этиш учун таълим ва тарбия ишларига ҳар қачонгидан ҳам ижодий ёндошмоқдалар.

Мактаб ҳаётининг кейинги йиллардаги тажрибаси бошланғич ва ўрта таълимда илмий-назарий билимлар ҳажмини кўпайтириш ва чуқурлаштириш зарурлигини исботлади. Бу ғоя бошланғич мактаб программаларида, тўртинчи синфларда предметлар бўйича дарс беришда, юқори синф дарсликларини илмий-назарий билимлар билан тўлдиришда ўз аксини топмоқда.

Лекин шуни ҳам уқтириб ўтиш керакки, программа қанча мукаммал тузилмасин, уни амалга оширадиган муаллим яхши тайёргарлик кўрмаган бўлса, у мактаб олдига қўйилган масъул ва шарафли вазифаларни тушуниб етмаса, программа ўз мукаммаллигини йўқотади. Шунинг учун институтимиз коллективи республикамиз мактаблари учун юқори малакали ўқитувчилар тайёрлаб беришни ўзининг халқ ва партиямиз олдидаги муқаддас бурчи деб ҳисоблайди.

Институтга киришни истаб ариза берганлар орасида, юқорида кўрсатиб ўтилган талабларга яхшироқ жавоб бера оладиганларини ажратиб олишдек катта ва мураккаб вазифани ҳал этишимиз лсзим эди. Маълумки, «уч» баҳога ўқиган студент ўртача мутахассис бўлиб етишади. Бундай ўқитувчи ҳозирги замон талабига жавоб бера олмайди. Шунинг учун кириш имтиҳонларига мактаб ҳаётини яхши биладиган, абитуриентлар билимини ҳаққоний тўғри баҳолай оладиган Рауф Бойжонов, Теша Салимов, Нафиса Қодирова, Ҳакима Авлонова, Пўлат Хабибуллаев, Рашид Қодиров, Асил Рашидсв каби педагогларимизни жалб этдик.

Кириш имтиҳонларининг анализи шу нарсани кўрсатдики, мактаблар, уларнинг педагогик коллективлари мактаблар олдига қўйилган талабларни, прсграммада ифода қилинган ғояларни тушунган ҳолда, онгли равишда бажарганлар. Хоразм, Сирдарё, Тошкент областларидан, Қорақалпоғистон АССРдан келган кўпгина ёшлар анча мукаммал билимга эга эканлиги аниқланди. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё областларидан келган ёшларнинг билимлари ҳали талабга тўла жавоб беради, деб бўлмайди. Булар, айниқса физика, математика, химия, тил ва адабиёт фанларидан жуда оддий саволларга ҳам жавоб беролмадилар, оддий сўзларни ёзишда қўпол имло хатоларига йўл қўйдилар.

Ёшларга чуқур, ҳозирги замон талабига жавоб берадиган билим беришда мактаб коллективлари, ста-оналар ва олий ўқув юртларининг коллективлари ҳамкорликда ишлашлари керак. Бу йил институтимизнинг кундузги бўлимига кириб ўқишни истаган абитуриентлардан 4069 ариза тушди. Шулардан фақат 1282 киши имтиҳонлардан ўтди.

Лекин уларнинг кўпчилигини ҳамма фанлардан «уч» баҳо олганлар ташкил қилади. Бундан ҳам ачинарлироқ ҳолни кўришимиз мумкин. Ўқитувчилик касбини танлаб 30 медалист ариза берган. Шулардан фақат 7 абитуриент мактабда қўйилган аъло баҳоларини ўз чуқур билимлари билан оқлашди. Медалистларнинг кўпчилиги «2» ва «3» баҳо олди.

Масалан, Тошкент область Янгийўл районидаги 63-мактабни битирган Рашидсв СССР тарихидан «2» олди. Калинин районидаги 37-мактабни битирган Жумаев эса математикадан қониқарсиз баҳо олди.

Урта махсус ўқув юртларини имтиёзли диплом олиб битирган 19 абитуриентдан еттитаси кириш имтиҳонларини топшира олмади.

Бизнинг фикримизча, ишончни оқламаган, ўқувчи билимини тўғри баҳоламайдиган, қалбакичиликка йўл қўядиган муаллим жамоатчилик олдида, ота-сналар олдида жавоб бериши лозим. Медаль— мактаб маркаси, яхши ўқиш, ҳалол меҳнат учун берилган эл мукофоти ҳисобланади. Бундай мукофотни топширишда жамоатчилик, комсомол ташкилоти, ота-оналар кенгаши иштирск этиши, жавобгарликнинг бир томонини ўз бўйинларига олишлари мақсадга мувофиқдир.

Институтимиз профессор-ўқитувчилари институтни битирган, ҳозирги вақтда халқ маорифи соҳасида ишлаётганлар билан алоқа боғлаб иш кўриш тажрибасига эга. Биз улар билан таълим ва тарбия соҳасидаги янгиликлар тўғрисида фикрлашамиз, илғор тажрибаларни оммалаштирамиз, илмий-методик конференциялар ташкил қиламиз. Бундай конференцияларда фақат педагог олимлар эмас, балки мактаб ўқитувчилари ҳам илмий дсклададлар, ахборотлар билан қатнашадилар. Биз институтда таълим олаётган студентларнинг ота-оналари билан, колхоз ва совхоз жамоатчилиги билан мустаҳкам алоқа ўрнатишни қатъий планлаштириб қўйдик. Ота-оналарга фарзандларининг ўқишлари, юриш-туришлари, жамоатчилик ишларида қатнашишлари, меҳнатга муносабатлари, дўстларига муомалалари, хулқ-одоблари, умуман студентлик қиёфаси тўғрисида хабар бериб турмоқчимиз.

Институт коллективи юқсри малакали ва юксак интизомли ўқитувчилар тайёрлаш билан бир вақтда, уларни актив жамоатчилар, агитаторлар, пропагандистлар, партия сиёсатини халққа етказадиган зиёкорлар қилиб тарбиялашни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйганмиз. Бунинг учун дарс жараёнида, дарсдан ташқари вақтларда, ҳар хил форма ва методларни қўллаб марксизм-ленинизм асосчиларининг асарларини қунт билан ўрганамиз. Идеология ишида дастур бўлган XXIV съезд материаллари асосида илмий конференциялар уюштирамиз, бундай конференцияларда профессор-ўқитувчилар билан бир қаторда студентлар ҳам жалб этилади.

Институтимизда илмий тўгараклар мунтазам ишлайди. Биринчи курсдан бошлабоқ шу тўгаракларга студентларни жалб қилиш мўлжалланган. Илмга чанқоқ, билимини чуқурлаштиришга интилган ёшларимизнинг орзуси ана шу тўгаракларда рўёбга чиқади. Бундай студентларни биз етакчи профессор ўқитувчиларимизга бириктириб қўямиз. Улар 4-5 йил давомида илмий изланишга ҳавас ва кўникма орттириб борадилар.

Маълумки, ҳозирги даврдаги илмий информация доираси жуда кенгайиб кетди. Шунинг учун ҳам студентларнинг мустақил ишлашларига алсҳида эътибор берамиз. Шу йўллар билан студентлар билимини ҳозирги замон фан ва техникаси ютуқлари билан бойитиб борамиз. Бунинг учун бизда барча шароитлар мавжуд. Яқиндагина ҳар бири 150 ўринли иккита янги ўқув зали ишга туширилди.

Институтимизда студентларнинг эстетик тарбиясига ҳам алоҳида эътибор берилади. «Гўзаллик оламида» туркумида адабиёт, санъат ва маданият ходимлари билан учрашувлар уюштирилади.

Атеистик тарбия коллективнинг диққат-марказида бўлади. Ёшларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш ўқув ишининг давоми, ажралмас қисми деб қаралади. Институтда лекторлар тайёрлайдиган факультет ишлайди, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига катта эътибор берилади.

Институт ректсрати, партия ва жамоатчилик ташкилотлари республикамиз мактаблари учун юқори малакали ўқитувчилар тайёрлаб бериш учун барча имкониятларни ишга соладилар.

З. НУРИДДИНОВ,
Профессор, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ректори.

Шаҳар тез медицина ёрдами кўрсатиш станциясининг коллективи меҳнаткашларга ўз вақтида медицина ёрдами кўрсатишга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Станция шифокорлари аҳолига медицина хизмати кўрсатишнинг янги-янги усулларидан кенг фойдаланмоқдалар. Тез медицина ёрдами машиналарида такомиллаштирилган алоқа рациялари ўрнатила бошланди.

СУРАТДА: станциянинг ишчан диспетчери фельдшер Гавҳар Миралиева ёрдам кўрсатиш ҳақидаги хабарни қабул қилмоқда.

АЖАБ ДУНЁ ЭКАН...

Винолар музейи

Бундай музей яқинда Париждаги «Эйфел минораси остидаги ертўлалар» деб номланган ер ости ғорида очилди. XV асрда қазилган, узунлиги бир ярим километр бўлган бу ғор музейга жуда мос тушди. Франциянинг виночилик районлари шуҳратини оширган машҳур кишиларнинг ҳайкаллари қўйилгач, у янада чиройли бўлиб қолди. Бу ерда виночиликнинг барча буюмлари: қисиш пресслари, бочкалар, вино даражасини ўлчовчи асбоблар, қадимий шиша идишлар, жумладан Марзика Помпадур қўл остида бўлган Шато шиша заводида XVII асрда тайёрланган идишлар тўпланган.

«Ит думини кесманг»

Италия ветеринарлар союзи шундай хулосага келди. Маълум бўлишича, ўз хурсандчилигини думини ликиллатиш билан изҳор қила олмайдиган ит жиддий асаб бузилиши касаллигига дучор бўлиши мумкин экан.

Талант қачон намоён бўлади?

Буни аниқ билиш анча мураккаб масала. Шунга қарамасдан, кўпчилик қандайдир қонуниятлар мавжуд, деб ҳисоблайди. Айниқса йигирма йилдан буён шу муаммо устида иш олиб бораётган канадалик олим Генри Леманнинг бу соҳадаги кузатишлари диққатга сазовор. Унинг фикрига кўра, шоирларда йигирма олтидан ўттиз ёшгача, врачларда ўттиз уч-ўттиз тўрт, рассомларда ўттиз-ўттиз беш, ёзувчиларда қирқ-қирк тўрт ёшларда талант яққол намоён бўлар экан.

Туяқуш—хат ташувчи

Африкадаги Ботсвана давлатининг Чачва ва Кучва қишлоқлари ўртасида телефон алоқаси йўқ, автобус ҳам юрмайди. Пиёда йигирма километр юриш эса анча оғир. Бу қишлоқлар аҳолиси алоқанинг антиқа йўлини ўйлаб топишди. Улар туяқушни қўлга ўргатиб, бўйнига хат солинган сумкани боғлаб қўйишди. Кўп ўтмай у сумка билан қишлоқлар ўртасида қатнашга ўрганиб қолди. Айтишларича, туяқуш орқали ҳатто пул переводлари ҳам юборишар экан. Чунки унинг қўли эгри эмаслигига ҳеч ким шубҳа қилмайди-да!

Ленин район «Зангори экран» телеательеси механиклар коллективи район меҳнаткашларига намунали маиший хизмат кўрсатаяпти. Ательенинг 35 кишидан иборат радиомеханиклари райондаги бешта пунктда қабул ва ремонт ишлари ўтказмоқдалар.

СУРАТДА: ательенинг ишчан радиомеханикларидан Бегмон Оқйигитов.

М. Нуриддинов фотолари.

Монголия Халқ Республикаси. Бу сурат Баянь Чандмань ўқув марказида олинган. Совет мутахассиси Владимир Прошенко монгол мастерларидан Даваавачиг ва Гаадамбалар билан электр жиҳозларини ремонт қилиш ҳамда бошқариш бўйича ўз тажрибаларини ўртоқлашмоқда.

Е. Терентев фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

В. И. ЛЕНИН ШАРАФИГА

КОЛОМБО. (ТАСС). Цейлон ҳукумати буюк Ленин хотирасига бағишланган почта маркаси чиқарди. Бу ерда ўзга мамлакатнинг давлат арбобига бағишлаб биринчи бор Цейлон почта маркаси чиқарилишидир. Коломбода янги марка чиқарилишига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. В. И. Ленин портретлари ҳамда Совет ва Цейлон давлат байроқлари билан безатилган марказий телеграф залига министрлар — Цейлон ҳукуматининг аъзолари, совет элчихонаси ва социалистик мамлакатлар элчихоналарининг ходимлари, Цейлон коммунистлари, маҳаллий жамоат вакиллари йиғилишди. Молия министри М. П. Перара ўз нутқида шундай деди: «Бутун инсоният қатори цейлонликлар ҳам буюк Ленинни эслайдилар, чунки Ленин бутун мамлакатлар халқларининг тан олинган доҳийсидир».

Цейлон Коммунистик партияси номидан гапирган маориф министрининг ўринбосари Б. Ю. Тудаве айтдики, Ленин юбилейи муносабати билан чиқарилган марка, «кўпгина бошқа мамлакатларга ва эзилган халқларга миллий мустақиллик ва иқтисодий эркинликни қўлга киритиш имконини берган буюк Октябрь социалистик революциясининг ташкилотчиси хотирасига бағишлангандир. Бу шу билан бирга Ленин асослаган буюк социалистик давлатга, бу давлат томонидан амалга оширилаётган тинчликсевар ташқи сиёсатга ҳурмат белгисидир.

ВДР—ҳозирги кунда

ХАНОЙ. ТАСС мухбири Б. Петров хабар беради:

Вьетнам Демократик Республикасининг халқи Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинган куннинг 26 йиллигини социалистик қурилиш ва мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш фронтида кучларни тобора сафарбар қилиш вазиятида кутиб олди.

Вьетнам Демократик Республикасининг меҳнаткашлари Америка бомбардимонларининг оқибатларини тугата бориб, қурилишнинг ҳамма участкаларида зўр ғайрат билан халқ хўжалигини ривожлантирмоқдалар. Саноат ишларининг дастлабки олти ойи мобайнидаги якунлари буни исбот қилади. Саноат давлат планини муваффақиятли бажарди. Масалан, шу давр ичида енгил саноатда меҳнат унумдорлиги 3,3 процент кўпайди, маҳсулотнинг таннархи эса 2,9 процент камайди.

Вьетнам Демократик Республикасидаги қишлоқ хўжалик кооперативларининг деҳқонлари зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил шолидан мўл ҳосил етиштирдилар. Районларнинг кўпчилигида ҳар гектар ердан 25-30 центнердан шоли олинди.

Янги ҳосилни етиштириш учун кўп куч сарф қилинди. Август ойининг иккинчи ярмида Шимолий Вьетнамда табиий офат рўй берди. Қаттиқ ёғингарчилик натижасида Қизил дарё билан Тхайбинь дарёсининг суви тошди ва баъзи жойларда тошқин дамбаларни ўпириб кетди. 1945 йилдаги сув тошқинидан кейин Вьетнам Демократик Республикасида рўй берган ана шу жуда катта сув тошқини моддий жиҳатдан анча зарар етказди. Ҳукуматнинг даъватига мувофиқ аҳоли тошқин оқибатларини тугатиш учун зўр ғайрат билан иш олиб бормоқда.

Вьетнам Демократик Республикаси ўзининг 26 йиллигини америкалик агрессорлар Жанубий Вьетнамда ваҳшиёна уруш қилаётган ва Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ҳамда хавфсизлигига ўз ҳамласини давом эттираётган бир вазиятда кутиб олмоқда. Республика бундай шароитда агрессорнинг ҳар қандай иғвогарлик ҳаракатларига зарба бериш учун шай бўлиб турган ўз қуролли кучларини тинмай мустаҳкамламоқда.

«Нян Зан» газетаси таъкидлаб ўтганидек, Вьетнам Демократик Республикасининг халқи социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш ва янада мустаҳкамлаш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Бу эса вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши урушда ғалаба қозонишининг мустаҳкам гаровидир.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

«Иман»—дўстлик кемаси

Ҳиндистоннинг йирик порти Мадрасдаги кема тўхтайдиган жойлардан бирини ҳиндлар «русларники» дейишади. Мадрасликлар бу ерда «Иман» теплоходини жуда кўп марталаб кўришган.

Гап шундаки, маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон — Совет жамияти мадрас бўлимининг раиси Д. Б. Мадан ўзининг табрик нутқида таъкидлаб ўтганидек, «Иман» тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тарихий Ҳиндистон-Совет Шартномаси тузилгандан кейин портга келган биринчи совет кемасидир.

— Биз Ленин Ватанидан келган кишиларга, сизларга бутун ҳинд халқи шартномани қўллаб-қувватлаётганлигини ва сизнинг улуғ мамлакатингизни халқимиз энг ишончли дўст деб билаётганлигини айтиш учун келдик. Россия социализм қурди, Ҳиндистон ҳам социализм идеалларига ҳайрихоҳдир. Тўла табиийки, бизнинг алоқаларимиз йилдан-йилга мустаҳкамланиб боради, деди Д. Б. Мадан.

— Биз, денгизчилар, — деди жавоб нутқида «Иман»нинг капитани Л. В. Журавский, — бу дўстлик иплари мустаҳкамланаётганлигининг гувоҳимиз, биз халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари ривожланишига ўз меҳнатимиз билан ҳисса қўшаётганлигимиздан бахтиёрмиз.

Шуни таъкидлаб ўтиш кўнгиллики, теплоход экипажи яқинда Совет-Ҳиндистон дўстлик жамиятига коллектив равишда аъзо бўлди.

Денгизчилар мадрасликларга ўз кемаларини кўрсатишди. Янги ҳинд танишлар эса мустақиллик қўлга киритилганлигидан бери ўтган 24 йил мобайнида ўз мамлакатларида индустриянинг давлат сектори юзага келганлиги, тобора мустаҳкамланиб бораётган қишлоқ хўжалиги бу йил 547 миллион аҳолининг ғаллага бўлган эҳтиёжини тўла таъминлашини айтишди. Лекин улар ўз қийинчиликларини яширишмади, Ҳиндистондаги социал қарама-қаршиликлар ҳақида ҳам гапиришди.

Меҳмонлар денгизчиларнинг Совет Иттифоқи ҳақидаги ҳикояларини қизиқиш билан тингладилар, бир-бирларига эсдалик совғалари бердилар. Сўнгра кают компанияда экипаж ҳаваскор артистларининг концерти бўлди.

Тантанали, лекин бироз мунглироқ хайрлашув дамлари келганда ҳиндилардан бири олдинга чиқиб шундай деди:

— Ҳиндистон-Совет дўстлиги кемаси сокин сувларда ҳамиша сузаверсин. У сизнинг ва бизнинг қирғоқларимизга қимматли тинчлик ва тараққиёт юкларини ташийверсин.

А. ФИЛИПЕНКО,
АПН мухбири.
Мадрас

● *Чет эл матбуоти саҳифаларида*

ЭСКИ ЙЎЛДАН

Пентагоннинг маҳфий ҳужжатлари эълон қилинганидан буён анча вақт ўтган бўлса ҳам Америка ҳукмрон доираларининг фош этилиши жаҳон жамоатчилигини, шу жумладан Осиё жамоатчилигини безовта қилишда давом этяпти.

Ҳиндистонда чиқаётган «Сенчури» журналида эълон қилинган мақолада Америка империализмининг Ҳинди-Хитойдаги ёвузликлари ва унинг Осиёда ҳукмронлик қилиш учун интилиши ҳикоя қилинади.

АПН мазкур мақоланинг қисқартирилиб олинган таржимасини газетхонлар эътиборига ҳавола қилади.

Пентагоннинг маҳфий планлари мавжуд деган хабар Америка жамияти ва ҳукумати демократия намунаси ҳисобланади, деб мақтаниб юрган ҳамма кишилар юзига туширилган тарсаки овозидек жаранглаб эшитилди. Шу сабабли ўзларига нисбатан хоинлик қилинганлигини билган оддий американликларнинг бу планларни орқаворотдан берилган зарба, дея баҳолаб ғазабланишини тушуниш мумкин.

Пентагоннинг маҳфий ҳужжатлари Ҳинди-Хитойдаги авантюранинг Қўшма Штатлардаги ва унинг ташқарисидаги душманлари эгаллаган позициянинг тўғрилигини тасдиқлайди. Ўзини алдашга йўл қўймаган американликлар тинчлик учун курашга бўлган қатъийликларини янада мустаҳкамлайдилар. Улар Шарқи-Жанубий Осиёдаги вайронлик келтирувчи уруш Америка жамиятини касал жамиятга айлантиради, деб ўз ватандошларини огоҳлантирганликлари учун миннатдорчиликка лойиқдирлар.

Жаҳондаги барча прогрессив кишилар бу фош қилишлардан жиддий сабоқ олишлари зарур. 47 томни ташкил этган Пентагон материаллари дунёнинг турли қисмларида империалистик ва мустамлакачилик агрессиясига қарши кураш олиб бораётган барча кишиларнинг эътиборига лойиқ бўлган анча муҳим маълумотларга эга.

Америка раҳбарлари шу йиллар давомида Ҳинди-Хитойдаги воқеаларни ўз халқларидан яшириб, уларни алдаб келдилар. Ўз вақтида сенатор Барри Голдуотерни демократик Вьетнамни шиддатли бомбардимон қилишга очиқдан-очиқ даъват этганлиги учун қоралаган, лекин шу вақтнинг ўзида Голдуотер ғояларига мос келадиган ҳаракатларни қилган собиқ президент Жонсоннинг роли Америка халқида, айниқса, катта таассурот қолдирди.

Американинг ҳукмрон доиралари Осиёда ҳукмронлик қилиш ва бу қитъа мамлакатларидаги ҳар қандай прогрессив ва демократик ҳаракатларни бостириш учун нега бунча уринадилар? Пентагон докладида бу ҳақда аниқ ёзилган:

«Шарқи-Жанубий Осиё, айниқса Малайзия ва Индонезия жаҳон миқёсида каучук ва қалайи етказиб берувчи ҳисобланадилар. Бундан ташқари бу ерларда нефть ва бошқа стратегик хом ашёлар мавжуд... Бу район озод дунёдаги саноатлашган мамлакатларнинг маҳсулотларини сотиш учун потенциал бозордир».

Ҳинди-Хитойдаги воқеалар Қўшма Штатлар томонидан бундан йигирма йил илгари ишлаб чиқилган ва ҳукумат тепасида турган турли кишилар томонидан турлича формаларда амалга ошириб келинган сиёсатнинг давоми, холос. Жаноб Никсон ҳам шулар жумласидандир.

Пентагон ҳужжатлари Америка сиёсатдонларининг бир қатор Осиё мамлакатларидаги чириган қўғирчоқ режимларни қўллаб-қувватлаш учун интилаётганликларини ойдинлаштирди.

Демократик ҳуқуқларни ва халқлар озодлиги, тер ва қон тўкиб қўлга киритилган ҳуқуқларни йўқотиш ҳамма вақт жаҳон империализмининг мақсади бўлиб келди. Қўшма Штатларнинг маъмурлари ўзлари айтган баланд парвоз сўзларга қарамай, ўз мамлакатларида демократик принципларга риоя қилишдан ҳамиша бош тортиб келдилар.

Ниҳоят АҚШ Марказий разведка бошқармасининг бу малъун урушни олиб боришдаги ролини қайд қилиб ўтиш керак. Пентагон доклади ВДРни бомбардимон қилишда қатнашган самолётлар Марказий разведка бошқармаси ёллаган учувчилар томонидан бошқарилганлигини кўрсатди. Бу ташкилот Вьетнамда уруш олиб боришда тўғридан-тўғри қатнашган ва унинг учун жавобгардир.

Пентагон маҳфий планларининг фош этилиши империализмнинг бутун жаҳонда ҳукмронлик қилиш учун интилаётганлигини кўрсатди.

(АПН).

Ажойиб йигитлар

Термометр симоби 40 даража иссиқни кўрсатаяпти. Буни у соя жойда кўрсатяпти. Хўш, шундай экан қуёш ўз нурини сочаётган далада аҳвол қандай? Агрегат штурвали қўлни куйдиради. Комбайнчиларнинг юзларида табассум ва қатъийлик кўзга ташланади.

— Йигитларимиз яхши ишлашаяпти, — дейди атрофга қараб Зешли қишлоқ кооперативи терим звеносининг раҳбари агроном Йозеф Ренза.

Ана шу экипаж билан яқиндан танишиш иштиёқи туғилди. Ладислав Петерка ва унинг дўсти Петр Зазулкалар Ланкоруидаги қишлоқ хўжалик техника мактабининг учинчи курс студентларидир. Каникул бошланиши биланоқ улар ўзларининг қадрдон қишлоқлари бўлмиш Ладиславга келишди. Бу ерда Петерканинг отаси кооперативга раҳбарлик қилади.

Буғдой бошоқлари етилгунга қадар бу йигитлар комбайнларни ишга тайёрлашди. Улар қарийб ҳар бир деталнни кўздан кечириб чиқишди. Йигитлар маҳаллий механизаторларнинг самимий ҳазил-мутойибаларига ҳам эътибор беришмади. Шундай қилиб машина жуда яхши ишлади. Бир кун ҳам бекор турилмади.

Ладиславнинг далада биринчи бор ишлаши эмас. У учинчи марта теримда қатнашаяпти. Лекин унга биринчи бор комбайн ишониб топширилди. Каникулга чиқишдан олдин у тракторчилик ва комбайнчилик касбига имтиҳон топширди. Ўзига йўлдсшни ҳам ўзи танлади.

— Расмий жиҳатдан олганда мен комбайнчиман, Петр эса менинг ёрдамчим,— дейди табассум билан Ладислав. — Лекин баб-баравар ишлаяпмиз. Юз гектар ердаги ҳосилни йиғиштириб олдик. Биз тажрибали комбайнчилардан уларнинг тажрибаларини ўрганишга ҳаракат қиляпмиз. Масалан, биз рельеф бўйича майдонда ҳаракат қилишни ўргандик. Ладислав ва Петр ишни эрталаб соат 7 дан бошлашиб, уни кун ботганда тугатишади.

— Хўш, кечқурун нима қиласиз?

— Кечқурунми? Чўмиламиз, у ердаги болалар билан волейбол ўйнаймиз.

— Ўз ишингиздан мамнунмисиз?

— Жуда ҳам мамнунмиз. Албатта кун бўйи комбайнда юриш ҳазилакам гап эмас. Лекин ўз меҳнатинг маҳсулини кўрганингда қалбинг қувончга тўлиб кетади. Гектаридан 30-31 центнер ҳосил олиниши ёмон эмас, албатта.

Ҳақиқатан ҳам булар ажойиб йигитлардир. Улар ҳамжиҳатлик билан, қувноқлик билан меҳнат қилишади. Лекин Ладя ва Петрларга ўхшаш йигитларни хоҳлаган чех ва словак қишлоғида шу кунларда бўлсангиз учратишингиз мумкин. Бундай ёш ватанпарвар механизаторлар республика шаҳарларидан келиб, маҳаллий механизаторларга ўрим-йиғим пайтида ёрдамга ошиққан йигитлардир.

М. ПУЧКОВСКИЙ,
АПН.
ПРАГА.

Меъмор

Хўжа Аҳмад АББОС

Ҳикоя

Меъмор Бунду хурсанд эди. Ахир, нега хурсанд бўлмасин? Бугун унинг яккаю ягона ўғли Иброҳим қайлиғини олиб келмоқда. Бугундан бошлаб унинг қоронғу кулбасига нур ёғилади. Зора келинининг муборак пойқадами Бундунинг оғир қисматини енгиллаштириб, иш насиб этса.

Ҳа, меъмор Бунду хурсанд эди. Ниҳоят, беш йилдан кейин унинг ажин босган юзида табассум пайдо бўлди. Ҳатто у чилимини ҳам ўзгача лутф билан тортмоқда эди. У ўзининг тунукадан қилинган кулбаси қаршисидаги бир туп дарахт тагида ўтириб, заминдорнинг саройи орқасига ботаётган қуёшни завқ билан томоша қиларди. Осмондаги тўп-тўп булутлар шафақ таъсирида шундай манзара кашф этган эдики, худди ҳарир рўмолни бошига ёпиниб олган янги келинга ўхшарди. Бунду келини учун атайлаб шундай рўмол олиб келган эди. Бундан ташқари, у келинига оддий пойкома, сунъий ипакдан тўқилган кўйлак, арзонгина иккита билакузук ҳам тайёр қилган эди. Бугунги кунда Бунду ишсиз қолмаганида, қимматбаҳо кийим-кечаклар ҳозирлаган бўларди. Майли, ҳечқиси йўқ, шойи либосларни, ноёб безакларни, тилла узукларни кейинчалик албатта олиб беради. Ахир, Иброҳим унинг яккаю ягона ўғли-ку. Кошки эди, бугунги кунда хотини тирик бўлса...

Қуёш нури билан биргаликда Бундунинг чеҳрасидаги табассум ҳам қуюқ қоронғуда сўниб бормоқда эди.

Мана хотинининг ўлганига ҳам ўн икки йил бўлди. Лекин унинг ёрқин сиймоси Бундунинг кўз олдидан ҳеч кетмайди. Бечора аёл ўз ўғлининг бахтли бўлишини қанчалар орзиқиб кутган эди!

Бунду бир дақиқа хомуш ўйга толиб қолди. Шу пайт, бошқа кулбаларда чироқ ёқилди, буларни кўрган Бунду ўзининг уйида чироқ ёқилмаганини эслади. Унинг ўғли ҳам келинини олиб келаётгандир. Шундай қувончли пайтда кулбасида чироқ ёқилмасдан туриши яхшими, ахир? У шуларни ўйлаб, ўрнидан турди ва ичкарига кириб чироғини ёқди. Бугун у уйни одатдагидан бошқачароқ қилиб тозалаб супуриб қўйган эди. Фақат уйни эмас, чор-атрофларини ҳам ойнадек тоза қилиб қўйган эди. Бундунинг кулбаси сингари кўплаб қўшниларининг уйлари ҳам тунука билан ёпилган. Қуёш ўз ҳароратини ошира борган сари тунука қизийди, ёмғирда томчихонага айланади, қишда эса муз каби совиб кетади.

Бунду каби бу бечораларнинг уйлари янги Деҳлидан бир неча чақирим узоқда, тоғ ёнбағрида жойлашган эди. Бундан беш йил муқаддам, уларнинг ҳаммаси Деҳли шаҳри қурилишларида иштирок этган эдилар. Бундунинг ота-бобоси Қизилқалъа, Жомеъ масжид сингари иморатларни қуришда қатнашган бўлса, унинг ўзи Ваисригал ҳамда Ассамблея палатаси биносини қуришда қатнашган. Уруш бошланди-ю, темир, ёғоч ва цементнинг қиймати ошди. Шу сабабли, Бунду ўз ўғлини бир амалдорнинг уйига хизматкорликка берган эди. Унинг топган иш ҳақи эвазига тирикчилик ўтиб турарди. Ўғли хизматкорликка розилик берганида у жуда хурсанд бўлди. Бунду меъморнинг ўғли эди, унинг ўғли эса хизматкор бўлди. Кун бўйи иши эвазига 10 рупия! Бу ҳам ҳар ҳолда тузук. Кўплаб меъморлар шунча ҳам ололмайдилар. Лекин, меъмор меъморлигича қолар экан. Ҳунарманд ўз ишининг устаси, унинг эрки ўз қўлида. Қаерда хоҳласа, ўша ерда ишлаши мумкин. Ҳунарманд ҳеч кимга қарам эмас, у ҳеч нимадан қўрқмайди. Бунду меъмор оиласидан эканлигидан фахрланар эди. Унинг касби кишиларга жуда зарур.

Тожмаҳалдек ҳашаматли, Қутбминордек азим иморат ва миноралар Бунду сингари меъморларнинг қўлидан чиққан эмасми? Мусиқачи торини созлаб, базм аҳлларининг дилларини ларзага солгандек, нақкош ўз тасвирларига ранг бериб, нақшига жон ато қилса, ҳайкалтарош тошларни йўниб, уларни тилга киргизади. Шунингдек, меъмор ҳам ўз навбатида нозик санъати билан улардан қолишмайди. Лекин бугунги кунда-чи, шундай бир меъморларнинг ўғли кечаю кундуз жоҳил, бетамиз амалдорнинг уйида навкарлик қилишга мажбур! Бундунинг асосий тушунчаси мана шулардан иборат эди. Сиёсат билан унинг ҳеч бир алоқаси йўқ. Фақат бугунги кунда меъморларнинг ҳеч бир қадри қолмаётганидан нолирди. Бунду сингари ишбилармон меъморлар бугунги кунда нега ишсиз? Сабаби нима? У хаёллар оғушида ўтирган эди, ташқаридан кимнингдир йўталган овози эшитилди.

— Хўш, оғайни Бунду! Айтчи, келин келдими?

— Келинг, Хайриддин амаки, ичкарига киринг. Иброҳим келинни олиб келишга кетган. Ҳозир йўлда келаётгандир.

Хайриддин амаки асли меъморларнинг авлодига мансуб киши. Унинг қўли билан қанчадан-қанча иморатлар қад кўтарган. Уни ҳамма иззат-ҳурмат қилади. У Бунду каби меъморларнинг устози ва маслаҳатгўйи. Хайриддин амаки ҳассасини деворга суяб қўйди-да, ичкарига кирди.

— Хўп яхши иш бўлди-да, Иброҳимнинг қайлиғи келиб қолса, мана энди сенинг овқатингга, чилимингга қарашади. Лекин Бунду...

Шундай деди-ю, Хайриддин амаки томоғида бир нарса туриб қолгандек жимиб қолди.

— Гапиринг, амаки!

— Нима демоқчи эдим ҳали, ҳа айтгандек, сен бугун қаерда тунайсан?

— Қайси жойда тунардим? Шу ерда-да!

Шундай деди-ю, Бунду birдан Хайриддин амакининг ишорасига тушунди. Бугун унинг ўғли ўз қайлиғи билан биринчи висол кечасини ўтказади. Уларнинг кулбаси фақат бир кичкинагина хонадан иборат эди. Ҳеч бўлмаса, бугунги кунда келин билан куёвни тинч қўйиш керак.

— Майли, ҳечқиси йўқ! Бугун кечқурун меникига борақол.

Шундай деб Хайриддин амаки оғир-оғир йўталган ҳолда чиқиб кетди. Бундуга Хайриддин амакининг ўз ҳамдардлигидан ўзи ташвиш тортаётгандай туюлди.

— Йўқ, асло, мен Хайриддин амакиникига бормаслигим керак. — Бунду, ўзича ўйлади. — Биродарларим мендан кулишади. Йўқ, мен бошқа бирор жойда тунашим лозим.

Шу фикрни хаёлидан ўтказди-ю, аравасига ёпилган чодирни елкасига ташлаб, ташқарига чиқди. Ташқари совуқ эди. Бирор жойда тунаш учун бурчак топилар. Ахир, бир кеча-ку. Шу вақтда келинни олиб, ўғли ҳам уйга келиб қолди. Келин Бундунинг тўй учун олган либос ва безаклари билан ясалган ҳолда Иброҳим билан унинг қаршисида турарди. Бунду янги меҳмонга нима дейишини билолмасдан лол қолганди.

— Ҳа, Иброҳим ўғлим, келдингларми? — деди ноўрин савол билан жимликни бузиб ва жавоб кутмасданоқ «яхши, сизлар дам олинглар, мен бошқа ерга бораман» — деди-да кета бошлади.

Янги Деҳлининг асфальт ётқизилган кўчалари чироқ ёғдусида шундай товланардики, гўё кўзга кўринмас бир меъмор қора мармар орасига олмос ўрнатиб кетгандай эди.

«Шундай катта шаҳарда ётиш учун бирорта жой топилар. Агар хона бўлмаса, айвонда бўлса ҳам бир кечани ўтказаман», деб хаёлидан кечирди Бунду.

Янги Деҳлининг кўчалари Бундуга беш панжадек маълум эди. Ахир, бу кўчаларни қуришда иштирок этмаганми? Унга ҳар бир иморат таниш. Мана Ваисригал, мана губернаторнинг саройи. Бу сарой юзлаб хонадан иборат. Ҳар бир хонаси шундай каттаки, унда Бундуга ўхшаганларнинг 10 таси жойлашса бўлади. Ғусулхонасини айтмайсизми? Мармардан ишланган. Бошқа хоналардан кичик эмас. Рақс хонаси-чи? Тўрттала тарафида ойна, ёғочдан ишланган пол шундай ялтирайдики, ҳатто одам ўз аксини кўриши мумкин. Ҳа, ўша хонада жаноблар ўз фаришталари билан рақсга тушадилар-да. Лекин бугун хорижий губернаторнинг уйида ёруғ кўринмайди.

Айтгандек, катта таътил пайтида губернатор соҳиб Калькуттага кетарди. Нега энди шунча катта иморат холи ётибди. Юзлаб хонаси, хонасига тенг ғусулхонаси, бир чақиримча келадиган айвон, ойнадек ярқираб турган рақсхонаси бўм-бўш. Губернатор соҳибнинг хизматкорлари ётадиган хонанинг бўсағасида бўлса ҳам Бунду каби меъморга бошпана топилмасмикин? Бунду шу фикрлар билан губернатор соҳибнинг уйи томон бир неча қадам ташлаган ҳам эдики, дарвозанинг ёнида турган мўйловли сипоҳи Бунду томонга қараб: «Ҳой, кимсан, қани бу ердан туёғингни шиқиллатиб қол-чи. Нима, губернатор соҳибнинг уйига бурнингни тиқмоқчимисан! — деб бақирди.

Бу сўзларни эшитиб Бунду хомуш орқасига қайтди. Янги Деҳлида кўчалар кўп. Кенг ва озода кўчалар. Ҳатто Бундунинг уйидаги пол ҳам унчалик эмас. Чироқ нурлари остида кеча худди кундуздек ёруғ туюлади. Лекин электр лампочкаси печка эмаски, Бунду совуқдан қалтираётган қўлларини иситиб олса. Почтанинг соати 10 ни кўрсатмоқда. Бундунинг бадани совуқдан қақшай бошлади. Совиган танасини иситиш учун у тез қадамлар билан юра бошлаган сари совуқ ҳаво унинг баданини ялаб ўтар эди. Шу тарзда юриб борар экан, у яна губернаторнинг уйини эслади. Бунду ўз-ўзига савол бериб борарди. Нима учун бир одамга шунча катта уй керак экан? Ахир, шунча кўп хона кимларга? Нега энди Бунду сингари меъморлар шундай уйларни қурсаю, уларга бир кечага тунашга жой бўлмаса?! Бундунинг хаёлида мана шундай «нега?», «нега?», «нега?» деган ғалаёнли саволлар ўтмоқда эди. Бунду шу аҳволда шаҳарнинг ҳамма кўчаларини кезиб чиқди. Бироқ тунашга жой йўқ. Ёруғ кўчалар ортда қолиб кетди. У қайси жойга келиб қолганлигини билмай, бир зум тўхтаб қолди. Қаршисида бир ҳашаматли иморат қад кўтариб турарди. Ахир, бу Ҳумоюн мақбараси-ку. Шояд мана шу жойда тунашнинг имкони бўлса. Бундунинг мадори қочган оёқларига яна жон кирди ва тез-тез қадам ташлаб мақбара томон юриб кетди. Ҳали мақбаранинг дарвозасига етиб улгурмасидан, қоровулнинг қаҳр билан гапирганини эшитди:

— Кимсан? Жўна бу ердан, бўлмаса таъзирингни бериб қўяман.

Бундунинг қоровул билан айтишиб ўтиришга, унга хушомад қилишга мажоли қолмаган эди. У яна келган томонига қараб йўл олди. У ўзича ўйлаб борарди: подшо ўлгандан сўнг унинг суягига шундай катта иморат нечун зарур экан? Лекин менингдек тириклар учун кичик бир бурчак ҳам топилмаса? Ахир, бу Ҳумоюн мақбарасини ким бунёдга келтирган? Менинг ота-боболарим эмасми? Бугунги кунда мени ўша жойдан итни ҳайдагандек қувласалар... Нега? Ахир нега? Губернаторнинг саройи... Уч юз-тўрт юз хона, ошхонаси алоҳида... чекиш хонаси алоҳида... Бунду меъмор кабиларга эса ҳеч нарса? Ахир нега? Нега, нега? Ниҳоят Бундунинг оёқларида жон қолмади ва у чодирини ёздида, узала тушди. Қанчалик совуқ бўлишига қарамасдан, у ҳорғин танини совуқ ерга бериб ётар эди.

Эрталаб тоғ оша қуёш ўз жамолини кўрсатиши биланоқ, атрофга таралган нур Деҳли устидаги туманни тарқатиб юборди. Қуёш нури губернатор саройига ҳам тушди. Лекин бу нурларнинг бир қисми тош деворларга урилиб, олдинга силжий олмади. Фақат саройнинг улкан сояси силжиб бормоқда эди. Мана бу соя меъмор Бундунинг музлаган мурдасини ҳам топтаб, олға силжиб кетди...

Ҳиндчадан Э. РЎЗИЕВ таржимаси.

ЖАҲОН ПРОГРЕССИВ АДАБИЁТИДАН

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Экран янгиликлари

ЖАҲОННИНГ БИРИНЧИ ДАРВОЗАБОНИ

Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси мамлакат экранларига режиссёр В. Коновалов томонидан ишланган «Яшиннинг сўнгги матчи» деб номланган янги фильм чиқармоқда.

Тўғри, фильмнинг мазмунини унинг сарлавҳасини кўрибоқ билиш мумкин. Лекин шундай бўлса-да, бу картинани фақат «Динамо»нинг жаҳон терма командаси билан бўлган ўйини ҳисоботидан иборат деб тушуниш мумкин эмас. Бу фильмда машҳур дарвозабон иштирок этган футбол матчлари, Яшиннинг тренировка пайтидаги ҳолатини акс эттирувчи ноёб кино кадрлар ҳам бор.

Ҳаммасидан ҳам Лев Яшиннинг «олтин» тўп билан мукофотланаётган вақтидаги ҳаяжонли эпизод фильмга ёрқин саҳифа бўлиб кирган.

Мамлакатимизда спортнинг энг оммалашган тури бўлган футболнинг ривожланишига ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшган машҳур дарвозабон Л. Яшин босиб ўтган ҳаёт йўли тўғрисидаги бу фильм барча футбол ишқибозларини қизиқтириши шубҳасиздир.

Ш. МИРЗАЖОНОВ.

Техника янгилиги

ЭКСКАВАТОР КУЧЛИРОҚ БЎЛИБ ҚОЛДИ

Ленин номли Новокраматорск машинасозлик заводида чўмичининг сиғими 13 куб метр келадиган «Эш-13-50» маркали одимловчи экскаваторлар ишлаб чиқарила бошланди. У ўзидан олдинги 10 куб метр сиғимли экскаваторга нисбатан икки баравар кўпроқ унум билан ишлайди. Бунга асосан экскавация циклини 50 секунддан 40 секундгача қисқартириш туфайли эришилади.

Янги машинада экскаваторчи учун максимум даража қулайликлар яратилган: кабинадаги температура ўзгармас ҳолда сақланади, бу ерга тозаланган ҳаво бериб турилади.

(ТАСС).

Краматорск.

«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ» — ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ ГАЗЕТАСИ

Бугун ҳам, одатдагидай «Сельская жизнь»нинг янги сонини олиб, сиз кун янгиликлари, мамлакатимиздаги ва чет эллардаги сўнгги янгиликлар, газетхонларнинг мақолалари, хатлари — хуллас, газетанинг тўрт бетида нима бўлса ҳаммаси билан танишасиз.

Ҳар куни ротацион машиналар «Сельская жизнь» газетасидан қарийб етти миллион нусха босиб чиқаради. Газета поездлар ва самолётларда, автомашиналарда ва тезюрар катерларда — қулай бўлган ҳамма транспорт воситаларида Ватанимизнинг энг олис бурчакларига етказилади. «Сельская жизнь»ни тракторчи ва шофер, соғувчи ва қурувчи, колхоз раиси ва совхоз директори, агроном ва зоотехник, ўқитувчи ва врач, бухгалтер ва олим, уй бекаси ва мактаб ўқувчиси... ўқийди. Қишлоқда кенг тарқаладиган ғоят оммавий бу газетани ўқимайдиган деҳқон оиласи қарийб топилмаса керак.

«Сельская жизнь» газетаси илгари ва ҳозир ҳам кенг авторлар активи билан мустаҳкам алоқа боғлаб келаяпти.

Газета газетхонлар оммаси орасида кенг тарқалади. Бунинг сабаби, «Сельская жизнь» қишлоқнинг жамоат, хўжалик ва маданий ҳаётини, қишлоқ партия ташкилотлари фаолиятини ғоят кенг ёритади, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришни янада кўтариш масалаларига биринчи даражали эътибор беради.

Ҳозирги вақтда газета бутун диққат эътиборини совет қишлоғи меҳнаткашларининг кучғайратини тўққизинчи беш йиллик планни ва КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақият билан ҳаётга тадбиқ қилишга жалб этишга қаратган. У совет деҳқонларининг барча қишлоқ хўжалиги экинларининг ҳосилдорлигини ошириш учун курашини кенг ёритади.

Газетанинг «Беш йиллик — миллионлар иши», «Деҳқончилик — юксак маданиятли бўлсин», «Ерларни мелиорациялаш программаси амалда», «Қишлоққа техника хизмати», «Иқтисод ва тежамкорлик учун» «Фан — ишлаб чиқаришга», «Илғор тажриба саҳифаси» сингари доимий рубрикалари бор.

Ватанимиз бепоён, ҳар бир қишлоқ хўжалик зонасининг ўзига хос томонлари бор. Газета буни ҳисобга олиб, мунтазам навбатли зона саҳифалари бериб боряпти.

Айнан бир куннинг ўзида мамлакатнинг турли область ва республикалари газетхонлари ўз зоналари учун аҳамиятли бўлган материаллар босилган газетани оладилар. Бу илғор тажрибани, фан ютуқларини мақсадга мувофиқ равишда пропаганда қилиш имконини беради. «Сельская жизнь» газетхонларнинг маданият, турмушни яхшилаш масалаларига қизиқиши ортаётганлигини ҳисобга олиб, «Турмушимиз гўзал бўлсин», «Қишлоқ маданияти масалалари», «Қишлоқнинг янги қиёфаси» рубрикалари остида мунтазам материаллар бериб боряпти. Бундан мақсад, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари ҳаёти ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший фарқни тезроқ бартараф қилиш бўйича партия қўйган вазифаларни бажарилишига ёрдам беришдан иборатдир.

Газета ҳар сонида «Газетага хат» рубрикаси остида редакция почтасидан материаллар бериб боради. Бу бўлимнинг ғоят оммалашганлиги хатлар оқими тобора ортиб бораётганлигидан ҳам билса бўлади. — Редакция ой давомида газетхонлардан 25-30 минг хат олади. Албатта, бу хатларнинг фақат бир қисмигина босилади. Лекин ҳеч бири жавобсиз қолмайди. Кўпгина хатлар чора-тадбир кўриш учун турли ташкилотларга юборилади.

Газета мунтазам равишда ҳикоялар, йирик бадиий асарлардан парчалар, очерклар, шеърлар, фельетонлар бериб боради. «Сельская жизнь» саҳифаларида «Соғлиқ. Уни қандай сақлаш керак?», «Спорт», «Балиқчи бурчаги», «Ажойиботлар оламида», «Холис хизмат бюроси» рубрикаси остида мунтазам материаллар бериб борилади.

Газетхонларнинг талабига мувофиқ газета капиталистик мамлакатлардаги деҳқонларнинг аҳволи, кундалик халқаро аҳвол ҳақидаги ахборотларни кўпайтирди.

Газета — оператив, кундалик нашрдир. У ўз вақтида газетхонларга етиб бориши учун, ҳар куни кечқурун Москвада набордан олинган матрицалар Ватанимизнинг 30 шаҳрига: Киев ва Хабаровск, Ленинград ва Тошкент, Иркутск, Тбилиси ва бошқа шаҳарларга самолётда жўнатилади ёки фото-телеграф орқали узатилади. У ерда газета кечаси босилади ва эрталаб уни москвалик обуначилар билан бир қаторда мамлакатнинг энг олис районларидаги газетхонлар ҳам олади.

«Сельская жизнь» газета редакцияси ҳар йили, обуна натижаларига қараб, қишлоқдаги энг илғор газета тарқатувчиларни рағбатлантиради. «Сельская жизнь» ва СССР Алоқа министрлигининг тақдимига биноан «Союзпечать» органлари, почталарнинг ходимлари, жамоатчи тарқатувчилар ВДНХ қатнашчилари этиб тасдиқланганлар, уларнинг кўплари ВДНХ медаллари билан тақдирланганлар, етмиш «Союзпечать» корхонаси ва почтага дипломлар берилган.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7|IXда **Гулсара**, 8|IX да **Севги тумори**.

Кино

7 СЕНТЯБРДА

ҚИШКИ БИНОДА

Музланган — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кечқурун).

Хаёлпараст изқувар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Ўтган кунлар — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кеч соат 8.20 минутда ва 10 да)

Ҳалокат қалъаси — «ҲАМЗА» (тоқ соатларда).

Учинчи қиз — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Журъатли хоним — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Нон, севги ва фантазия (тоқ соатларда), **Кунгабоқар** (кеч соат 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Музика садолари — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 яримда).

Қизил изланг — «МОСКВА» (кеч соат 9.20 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Хаёлпараст изқувар — ТЕЛЬМАН номли.

Учинчи қиз — «ФЕСТИВАЛЬ».

Музланган — «ХИВА».

8 СЕНТЯБРДА

ҚИШКИ БИНОДА

Музланган — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11.1 ва 3 да).

Хаёлпараст изқувар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Сангам (3 серия, ўзбек тилида, кундуз соат 4.20 минутда), **Ўтган кунлар** (ўзбек тилида, кеч соат 8.20 минут ва 10 да) — НАВОИЙ номли.

Журъатли хоним — «КЎКЧА», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Евволи қалб (кундуз соат 12, 2,4 ва кеч 6 да), **Денгиз қўшиғи** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Ҳомий — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Қизил изланг — «МОСКВА» (кеч соат 9.20 минутда).

Музика садолари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим ва кеч 8 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА

Евволи қалб — ТЕЛЬМАН номли.

Учинчи қиз — «ФЕСТИВАЛЬ».

Музланган — «ХИВА».

Телевизор

7 СЕНТЯБРЬ

СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Зарница» Буг дарёси узра». Киноҳикоя. 18.00 Рангли телевидение. Концерт. 18.30 Фан — қишлоққа. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Ўқувчилар учун адабий топишмоқ (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.35 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.45 Чангчи Рустам Неъматов чалади. 20.15 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 «Суръат ва сифат». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 20.50 «Туйларимиз, туйларимиз ҳақида уйларимиз». 21.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Рангли телевидение. В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг спорт саройидан хоккей бўйича «Советский спорт» газетаси мукофоти учун халқаро мусобақаларнинг финал ўйини олиб кўрсатилади. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.00 Болалар учун. «Бир, икки, уч». Кинофильм. 18.25 «Кармисова куйлайди». Фильм-концерт. 18.55 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.00 Украин совет қўшиқларидан концерт. 20.00 Янгиликлар. 20.05 «Улиқ мавсум». Бадиий фильмнинг иккинчи серияси. 21.15 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг В. Людвиковский раҳбарлигидаги эстрада-симфоник оркестрининг концерти. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим». 22.40 «Осетия афсонаси». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.40 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 18.50 Журналистларнинг халқаро бирдамлик кунига бағишланган кўрсатув. 19.05 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси оркестрининг концерти. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Рангли телевидение. РСФСР халқ артисткаси Г. Олейниченко куйлайди. 20.30 Моссовет номидаги Москва Академик театрининг ижодий кечаси. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Моссовет номидаги Москва Академик театри ижодий кечасининг давоми. 23.40 Москванинг чет эллик меҳмонлари. 23.55 Рангли телевидение. «Таклиф». Музикали кўрсатув. 00.25 Кўрсатувлар программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ. Ўзбек тилида: 11.30 Физика. 7-синф. «Жисмларнинг ички энергиясини ўрганиш усуллари». 12.00 Ўқув фильми. 12.25 Физика. 7-синф. «Жисмларнинг ички энергиясини ўрганиш усуллари» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Рангли телевидение. Болалар учун «Энг катта дўст». Мультфильм. 17.45 Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.10 Рангли телевидение. «Диана Исакадзе чалади». 18.30 «Беш йиллик пешқадамлари». Киноочерк. 19.00 Осипов номидаги Давлат рус халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти (ёзиб олинган). 19.45 «Шиншилла қафасдан чиқади». Телефильм. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Сиҳат-саломатлик» Илмий-оммабоп программа. 20.40 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Мардлик — мангулик». 21.20 «Рақс гулдастаси». Концерт. 22.00 «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1950 йил ҳақидаги серияси. 22.50 Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан. «Қозоқ куйлари».

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади.

8 СЕНТЯБРЬ

ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 «Иқтисодчилар». Телеочерк. 13.45 Ўқувчилар учун. «Зарница» Буг дарёси узра». 14.10 Бадиий фильм. 15.40 Музикали киоска. 16.15 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун. «Юлдузча» тележурнали (ўзбек

22 сентябрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия ва химиявий технология бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Черданцев кўчаси, 19-уй, кенгашлар зали) да химия фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

З. О. Орипов: «Табиий минерал сорбентларнинг модификациллаш процессларини ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академиянинг асосий кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

Радио

7 СЕНТЯБРЬ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Йиғим-терим илғорлари» (русча). 18.10 Ўзбек кинофильмларидан куйлар. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Қорақалпоқ куйлари. 20.00 «Ешлик» радиостанциясининг программаси. 20.50 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Пахта далалари меҳнаткашлари учун концерт. 22.15 «Лазги» ансамблининг концерти. 22.40 М. Горький. «Хон ва хонаода» ҳикояси асосида радиоинсценировка (ўзбекча). 23.15 Куйлар тинглаб дам оламиз. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ешлар ижоди (ўзбекча). 20.00 Тожикистон композиторлари асарларидан концерт. 20.30 Ўзбекистон композиторларининг хор асарлари. 20.50 «Давр талаби». Украина радиосининг эшиттириши (русча). 21.00 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. С. Бородин. «Йилдирим Баязет». Романдан боб (русча). 21.40 Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Кечки музикали программа.

«ЕШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

озиқ-овқат товарлари билан савдо қилувчи сотувчилар тайёрлайдиган навбатдаги

6 ойлик курсга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар истасалар, иккинчи касб — кассирликни ҳам эгаллашлари мумкин.

Мактаб-магазин 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, 16—25 ёшдаги Тошкентда яшаб турувчи йигит-қизларни имтиҳонсиз қабул қилади.

Ўқишлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Ўқувчиларга ойига 45 сўмдан 54 сўмгача стипендия тўланади.

Мактабдаги ўқиш вақти умумий иш стажига қўшилади. Ўқувчилар айни вақтда кечки мактаб ва савдо техникумида ўқишлари мумкин.

Мактаб-магазинни битирганлар катта магазинларга ишга юборилади.

Уларга Тошкент Совет савдоси техникумининг кечки ва сиртқи бўлимларига кириб ўқишлари учун имтиёз берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 65-уй, 2, 5, 8, 9, 10-трамвайлар, 9, 22, 31 — автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати). Телефон 33-75-48.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

7 СЕНТЯБРЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар — 33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар — 33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари — 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2649. Р—00717.